

32006L0126

L 403/18

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

30.12.2006.

DIREKTIVA 2006/126/EZ EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 20. prosinca 2006.****o vozačkim dozvolama (preinačena)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 71.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

djelujući u skladu s postupkom predviđenim člankom 251. Ugovora ⁽²⁾,

budući da:

(1) Direktiva Vijeća 91/439/EEZ od 29. srpnja 1991. o vozačkim dozvolama ⁽³⁾ nekoliko je puta doživjela značajne izmjene. Prilikom novih izmjena navedene Direktive poželjno je radi jasnoće obnoviti predmetne odredbe.

(2) Propisi o vozačkim dozvolama bitan su dio zajedničke prometne politike, doprinose poboljšanju sigurnosti prometa na cestama i omogućavaju slobodno kretanje osoba koje namjeravaju steći boravište u državi članici koja nije država koja je dozvolu izdala. S obzirom na važnost osobnih prijevoznih sredstava, posjedovanje vozačke dozvole koju je priznala država članica

domaćin promiče slobodu kretanja osoba i pravo poslovnog nastana. Usprkos postignutom napretku u usklađivanju propisa o vozačkim dozvolama, još uvijek postoje značajne razlike među propisima država članica o periodičnosti produljenja vozačkih dozvola i potkategorija vozila, koje treba temeljitije uskladiti kako bi se doprinijelo provedbi politika Zajednice.

(3) Mogućnost donošenja nacionalnih odredaba u vezi s razdobljem valjanosti, kako je predviđeno Direktivom 91/439/EEZ, dovodi do istodobnog postojanja različitih propisa u različitim državama članicama i preko 110 različitih obrazaca vozačkih dozvola koji vrijede u državama članicama. To građanima, policijskim snagama i upravnim tijelima odgovornim za upravljanje vozačkim dozvolama stvara problem preglednosti i ima za posljedicu krivotvorenje isprava koje su ponekad stare nekoliko desetljeća.

(4) Kako bi se spriječilo da jedinstveni obrazac europske vozačke dozvole postane dodatni obrazac uz postojećih 110 koji su već u primjeni, države članice moraju poduzeti sve potrebne mjere kako bi ovaj jedinstveni obrazac bio izdan svim imateljima vozačke dozvole.

(5) Ova Direktiva ne dovodi u pitanje postojeća prava na upravljanje vozilom dodijeljena ili stečena prije datuma početka njezine primjene.

(6) Vozačke dozvole međusobno se priznaju. Država članica mora imati mogućnost da za vozačku dozvolu čije razdoblje valjanosti nije vremenski ograničeno, koju je izdala druga država članica i čiji je imatelj na njezinom državnom području imao boravište više od dvije godine, primijeni razdoblja valjanosti propisana ovom Direktivom.

(7) Uvođenje ograničenja razdoblja valjanosti novih vozačkih dozvola mora omogućiti da se prilikom redovitog produljenja poduzmu najnovije mjere protiv krivotvorenja te obave zdravstveni pregledi ili poduzmu druge mjere koje države članice predvide.

⁽¹⁾ SL C 112., 30.4.2004., str. 34.

⁽²⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 23. veljače 2005. (SL C 304 E, 1.12.2005., str. 202.), Zajedničko stajalište Vijeća od 18. rujna 2006. (SL C 295 E, 5.12.2006., str. 1.) i Stajalište Europskog parlamenta od 14. prosinca 2006. (još nije objavljeno u Službenom listu). Odluka Vijeća od 19. prosinca 2006.

⁽³⁾ SL L 237, 24.8.1991., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 284, 31.10.2003., str. 1.).

- (8) Zbog razloga sigurnosti prometa na cestama, potrebno je utvrditi minimalne zahtjeve za izdavanje vozačke dozvole. Potrebno je uskladiti standarde za vozačke ispite i izdavanje dozvola. S tim u vezi, potrebno je definirati znanja, vještine i ponašanje povezane s upravljanjem motornim vozilom te na tim elementima zasnovati vozački ispit, a minimalne standarde u vezi s psihofizičkim sposobnostima za upravljanje takvim vozilima ponovno definirati.
- (9) Prilikom izdavanja vozačke dozvole te u redovitim razmacima nakon toga, vozači vozila koja se koriste za prijevoz osoba ili roba trebaju dokazati da ispunjavaju minimalne standarde u pogledu psihofizičke sposobnosti za upravljanje vozilom. Takve redovite kontrole u skladu s nacionalnim propisima o ispunjenju minimalnih standarda doprinijet će slobodnom kretanju osoba, sprečavanju izigravanja pravila tržišnog natjecanja tržišnog natjecanja i boljem razumijevanju posebne odgovornosti vozača takvih vozila. Državama članicama treba dopustiti uvođenje zdravstvenih pregleda kao jamstva ispunjenja minimalnih standarda psihofizičke sposobnosti za upravljanje drugim motornim vozilima. Zbog razloga preglednosti, takvi se pregledi moraju podudarati s produljenjem vozačke dozvole te stoga biti vezani uz razdoblje valjanosti dozvole.
- (10) Potrebno je dodatno osnažiti načelo postepenog pristupa kategorijama vozila na dva kotača i kategorijama vozila koja se koriste za prijevoz putnika i roba.
- (11) Ipak, državama članicama treba omogućiti određivanje više dobne granice za upravljanje nekim kategorijama vozila s ciljem povećanja sigurnosti prometa na cestama; u izuzetnim okolnostima državama članicama treba dopustiti određivanje niže dobne granice kako bi se u obzir uzele okolnosti u tim državama.
- (12) Definicije kategorija moraju u većoj mjeri odražavati predmetne tehničke značajke vozila i vještine potrebne za upravljanje vozilom.
- (13) Uvođenjem kategorije vozačkih dozvola za mopede posebno će se povećati sigurnost prometa na cestama za najmlađe vozače koji, prema statističkim podacima, najčešće sudjeluju u prometnim nesrećama.
- (14) Potrebno je donijeti posebne odredbe kako bi se osobama s invaliditetom olakšalo upravljanje vozilom.
- (15) Radi sigurnosti prometa na cestama, države članice moraju imati mogućnost primjene svojih nacionalnih propisa o oduzimanju, privremenom oduzimanju, produljenju i poništenju vozačkih dozvola svim imateljima dozvola koji imaju uobičajeno boravište na njihovom državnom području.
- (16) Obrazac vozačke dozvole utvrđen Direktivom 91/439/EEZ potrebno je zamijeniti jedinstvenim obrazcem u obliku plastične kartice. Istodobno, taj obrazac vozačke dozvole treba prilagoditi zbog uvođenja nove kategorije vozačkih dozvola za mopede i nove kategorije vozačkih dozvola za motocikle.
- (17) Mogućnost uvođenja mikročipa u novi obrazac vozačke dozvole u obliku plastične kartice omogućit će državama članicama daljnje poboljšanje razine zaštite od prijevara. Državama članicama treba omogućiti da u čip uključe nacionalne podatke pod uvjetom da se time ne dovedu u pitanje uobičajeno dostupni podaci. Tehničke zahtjeve u vezi s mikročipom određuje Komisija kojoj pomaže odbor za vozačke dozvole.
- (18) Potrebno je odrediti minimalne standarde za zanimanje ovlaštenog ispitivača i zahtjeva za osposobljavanje ovlaštenog ispitivača, čime bi se produbila znanja i poboljšale vještine ovlaštenih ispitivača, osiguralo objektivnije ocjenjivanje kandidata za dobivanje vozačke dozvole i povećala usklađenost vozačkih ispita.
- (19) Komisiji treba omogućiti prilagodbu priloga I. do VI. znanstvenom i tehničkom napretku.
- (20) Mjere potrebne za provedbu ove Direktive potrebno je donijeti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji⁽¹⁾.
- (21) Određenije, Komisiju treba ovlastiti za utvrđivanje kriterija potrebnih za primjenu ove Direktive. Budući da su te mjere općeg dosega i da su namijenjene izmjeni sporednih odredaba ove Direktive, potrebno ih je donijeti u skladu s regulatornim postupkom uz nadzor iz članka 5.a Odluke 1999/468/EZ.

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23. Odluka kako je zadnje izmijenjena Odlukom 2006/512/EZ (SL L 200, 22.7.2006., str. 11.).

- (22) Budući da države članice ne mogu u zadovoljavajućoj mjeri postići ciljeve ove Direktive i da se oni, zbog njihova dosega i učinaka, mogu bolje postići na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. Ugovora. U skladu s načelom razmjernosti iz tog članka, ova Direktiva ne prelazi okvire onog što je potrebno za postizanje tih ciljeva.
- (23) Ova Direktiva ne dovodi u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima za prijenos u nacionalno zakonodavstvo i primjenu direktiva navedenih u Prilogu VII., dijelu B.,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Obrazac dozvole

1. U skladu s odredbama ove Direktive, države članice uvode nacionalnu vozačku dozvolu temeljenu na obrascu Zajednice iz Priloga I. Oznaka na 1. strani obrasca vozačke dozvole Zajednice sadrži razlikovnu oznaku države članice koja izdaje dozvolu.
2. Ne dovodeći u pitanje propise o zaštiti podataka, države članice mogu u vozačku dozvolu ugraditi memorijsku podršku (mikročip) kao sastavni dio vozačke dozvole čim Komisija, u skladu s postupkom iz članka 9. stavka 2. propiše zahtjeve u pogledu mikročipa iz Priloga I. namijenjenih izmjeni sporednih odredaba ove Direktive njezinim nadopunjavanjem. Ti zahtjevi predviđaju homologaciju EZ-a koja se dodjeljuje samo ako se dokaže sposobnost sprečavanja pokušaja zlorabe ili izmjene podataka.
3. Mikročip mora sadržavati usklađene podatke o vozačkoj dozvoli navedene u Prilogu I.

Nakon savjetovanja s Komisijom, države članice mogu pohraniti dodatne podatke ako to ni na koji način ne dovodi u pitanje provedbu ove Direktive.

U skladu s postupkom iz članka 9. stavka 2., Komisija može izmijeniti Prilog I. kao jamstvo buduće interoperabilnosti.

4. Uz suglasnost Komisije, države članice mogu prilagoditi obrazac iz Priloga I. u skladu s potrebama računalne obrade vozačke dozvole.

Članak 2.

Uzajamno priznavanje

1. Države članice uzajamno priznaju vozačke dozvole koje su izdale.
2. Kada imatelj valjane nacionalne vozačke dozvole koja nema razdoblje valjanosti iz članka 7. stavka 2. stekne uobičajeno boravište u državi članici koja nije država koja je izdala vozačku dozvolu, država članica domaćin može na dozvolu primijeniti razdoblje valjanosti utvrđeno u tom članku tako da po isteku razdoblja od dvije godine od dana kada je imatelj stekao uobičajeno boravište na njezinom državnom području produži razdoblje valjanosti vozačke dozvole.

Članak 3.

Mjere protiv krivotvorenja

1. Države članice poduzimaju sve potrebne korake kako bi izbjegle svaku opasnost od krivotvorenja vozačkih dozvola, uključujući obrasca vozačke dozvole izdane prije stupanja na snagu ove Direktive. One će o tome obavijestiti Komisiju.
2. Materijal koji se koristi za vozačku dozvolu, određen u Prilogu I., zaštićuje se od krivotvorenja primjenom specifikacija namijenjenih izmjeni sporednih odredaba ove Direktive njezinim nadopunjavanjem, koje Komisija utvrđuje u skladu s postupkom iz članka 9. stavka 2. Države članice mogu uvesti dodatna sigurnosna svojstva.
3. Države članice osiguravaju da do 19. siječnja 2033. sve izdane vozačke dozvole i one koje su u opticaju ispunjavaju sve zahtjeve ove Direktive.

Članak 4.

Kategorije, definicije i najniža dob

1. Vozačkom dozvolom iz članka 1. stječe se pravo na upravljanje motornim vozilima prema niže definiranim kategorijama. Dozvola se izdaje prema najnižoj starosnoj dobi, navedenoj za svaku kategoriju. „Motorno vozilo” je svako vozilo s vlastitim pogonom koje vozi po cesti i nije željezničko vozilo.

2. Mopedi:

— najniža starosna dob za motorne tricikle čija je snaga veća od 15 kW iznosi 21 godinu.

Kategorija AM:

— vozila s dva ili vozila na tri kotača iz članka 1. stavka 2. točke (a) Direktive 2002/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. ožujka 2002., o homologaciji tipa motornih vozila na dva ili s tri kotača⁽¹⁾, čija najveća konstrukcijska brzina nije veća od 45 km/h (osim onih čija je najveća konstrukcijska brzina manja ili jednaka 25 km/h) te laki četverocikli iz članka 1. stavka 3. točke (a) Direktive 2002/24/EZ,

— najniža starosna dob za kategoriju AM je 16 godina.

3. Motocikli s bočnom prikolicom ili bez nje i motorni tricikli:

— „motocikl” je vozilo na dva kotača s bočnom prikolicom ili bez nje, kako je utvrđeno u članku 1. stavku 2. točki (b) Direktive 2002/24/EZ,

— „motorni tricikl” je vozilo s tri simetrično razmještena kotača, kako je definirano u članku 1. stavku 2. točki (c) Direktive 2002/24/EZ;

(a) Kategorija A1:

— motocikli s cilindrom čiji kapacitet nije veći od 125 kubičnih centimetara, snage koja nije veća od 11 kW i omjerom snaga/težina koji nije veći od 0,1 kW/kg,

— motorni tricikli čija snaga nije veća od 15 kW,

— najniža starosna dob za kategoriju A1 je 16 godina;

(b) Kategorija A2:

— motocikli čija snaga nije veća od 35 kW i s omjerom snaga/težina koji nije veći od 0,2 kW/kg i koji ne proizlazi iz vozila dvostruko veće snage,

— najniža starosna dob za kategoriju A2 je 18 godina;

(c) Kategorija A:

i. motocikli

— najniža starosna dob za kategoriju A je 20 godina. Međutim, vožnja motocikla ove kategorije dopuštena je samo osobama s najmanje dvije godine iskustva vožnje motocikala s dozvolom za kategoriju A2. Uvjet o prethodnom iskustvu nije nužan ako kandidat za dozvolu ima najmanje 24 godine;

ii. motorni tricikli čija je snaga veća od 15 kW

4. Motorna vozila:

— „motorna vozila” su sva vozila na motorni pogon koja se uobičajeno koriste za prijevoz osoba ili roba cestom ili za cestovnu vuču vozila koja se koriste za prijevoz osoba ili roba. Ovaj pojam uključuje trolejbuse, tj. vozila priključena na električni vod koja ne voze po tračnicama. Ne uključuje poljoprivredne ili šumarske traktore,

— „poljoprivredni ili šumarski traktor” je vozilo na motorni pogon koje se kreće na kotačima ili gusjenicama i ima najmanje dvije osovine, čija je glavna funkcija u njegovoj vučnoj snazi i koje je projektirano prije svega za vuču, guranje, prijevoz ili upravljanje određenim alatima, strojevima ili priključnim vozilima koje se koriste u vezi s poljoprivrednim ili šumarskim radovima i čija je upotreba za prijevoz osoba ili roba cestom ili za cestovnu vuču vozila koja se koriste za prijevoz osoba ili roba samo sekundarna funkcija;

(a) Kategorija B1:

— četverocikli iz članka 1. stavka 3. točke (b) Direktive 2002/24/EZ,

— najniža starosna dob za kategoriju B1 je 16 godina,

— kategorija B1 nije obvezna; u državama članicama koje ne uvedu ovu kategoriju vozačkih dozvola, za upravljanje takvim vozilima zahtijeva se vozačka dozvola kategorije B;

(b) Kategorija B:

motorna vozila čija najveća dopuštena masa nije veća od 3 500 kg, projektirana i izrađena za prijevoz najviše osam putnika uz vozača; motorna vozila u ovoj kategoriji mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg.

Ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o predmetnoj homologaciji vozila, motorna vozila u ovoj kategoriji mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg, pod uvjetom da najveća dopuštena masa ove kombinacije nije veća od 4 250 kg. U slučaju da je masa takve kombinacije veća od 3 500 kg, države članice, u skladu s odredbama Priloga V., zahtijevat će da se ovakvom kombinacijom može upravljati samo nakon:

— završenog osposobljavanja, ili

— položenog ispita vještina i ponašanja.

⁽¹⁾ SL L 124, 9.5.2002., str. 1. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Direktivom Komisije 2005/30/EZ (SL L 106, 27.4.2005., str. 17.).

Države članice mogu zahtijevati ispunjenje oba uvjeta, tj. završeno osposobljavanje i položen ispit vještina i ponašanja.

Države članice naznačuju pravo na upravljanje takvom kombinacijom na vozačkoj dozvoli pomoću odgovarajućeg koda Zajednice.

Najniža starosna dob za kategoriju B je 18 godina;

(c) Kategorija BE:

— ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za dotična vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije B i prikolice ili poluprikolice čija najveća dopuštena masa nije veća od 3 500 kg,

— najniža starosna dob za kategoriju BE je 18 godina;

(d) Kategorija C1:

motorna vozila, osim onih iz kategorija D1 ili D, čija je najveća dopuštena masa veća od 3 500 kg, ali nije veća od 7 500 kg, i koja su projektirana i izrađena za prijevoz najviše osam putnika uz vozača; motorna vozila u ovoj kategoriji mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

(e) Kategorija C1E:

— ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za dotična vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije C1 i njegove prikolice ili poluprikolice čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg, pod uvjetom da dopuštena masa kombinacije vozila nije veća od 12 000 kg,

— ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za dotična vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije B i njegove prikolice ili poluprikolice čija je najveća dopuštena masa veća od 3 500 kg, pod uvjetom da dopuštena masa kombinacije vozila nije veća od 12 000 kg,

— najniža starosna dob za kategorije C1 i C1E je 18 godina, ne dovodeći u pitanje odredbe o upravljanju takvim vozilima iz Direktive 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o početnim kvalifikacijama i periodičkoj izobrazbi vozača određenih cestovnih vozila za prijevoz roba ili putnika ⁽¹⁾;

(f) Kategorija C:

motorna vozila, osim onih kategorije D1 ili D, čija je najveća dopuštena masa veća od 3 500 kg, projektirana i izrađena za prijevoz najviše osam putnika uz vozača; motorna vozila u ovoj kategoriji mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

(g) Kategorija CE:

— ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za dotična vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog kategorije C i njegove prikolice ili poluprikolice čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg,

— najniža starosna dob za kategorije C i CE je 21 godina, ne dovodeći u pitanje odredbe Direktive 2003/59/EZ o upravljanju takvim vozilima;

(h) Kategorija D1:

motorna vozila projektirana i izrađena za prijevoz najviše 16 putnika uz vozača i čija najveća dužina nije veća od 8 m; motorna vozila ove kategorije mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

(i) Kategorija D1E:

— ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za dotična vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije D1 i priključnog vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg,

— najniža starosna dob za kategorije D1 i D1E je 21 godina, ne dovodeći u pitanje odredbe Direktive 2003/59/EZ o upravljanju takvim vozilima;

(j) Kategorija D:

motorna vozila projektirana i izrađena za prijevoz najviše osam putnika uz vozača; motorna vozila kojima se može upravljati s dozvolom kategorije D mogu se kombinirati s priključnim vozilom čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

(k) Kategorija DE:

— ne dovodeći u pitanje odredbe propisa o homologaciji za dotična vozila, kombinacija vozila koja se sastoji od vučnog vozila kategorije D i priključnog vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg,

⁽¹⁾ SL L 226, 10.9.2003., str. 4. Direktiva kako je izmijenjena Direktivom Vijeća 2004/66/EZ (SL L 168, 1.5.2004., str. 35.).

- najniža starosna dob za kategorije D i DE je 24 godine, ne dovodeći u pitanje odredbe Direktive 2003/59/EZ o upravljanju takvim vozilima.

5. Uz suglasnost Komisije, države članice iz primjene ovog članka mogu izuzeti određene posebne vrste vozila na motorni pogon, kao što su posebna vozila za osobe s invaliditetom.

Države članice iz primjene ove Direktive mogu izuzeti vozila koja koriste oružane snage ili civilna zaštita ili koja su pod njihovim nadzorom.

6. Države članice mogu povisiti ili sniziti najnižu starosnu dob za izdavanje vozačkih dozvola:

(a) za kategoriju AM sniziti na 14 godina ili povisiti na 18 godina;

(b) za kategoriju B1 povisiti na 18 godina;

(c) za kategoriju A1 povisiti na 17 ili 18 godina,

- ako postoji razlika od dvije godine između najniže starosne dobi za kategoriju A1 i najniže starosne dobi za kategoriju A2, i

- ako se zahtijeva najmanje dvije godine iskustva vožnje motocikala kategorije A2 prije davanja dozvole upravljanja motociklima kategorije A, kako je navedeno u članku 4. stavku 3. točki (c) podtočki i;

(d) za kategorije B i BE na niže do 17 godina.

Države članice mogu sniziti najnižu dob za kategoriju C na 18 godina i za kategoriju D na 21 godinu, za:

(a) vozila koja koristi vatrogasna služba i vozila koja se koriste za održavanje javnog reda i mira;

(b) vozila koja provode ispitivanja na cesti u svrhu popravka ili održavanja.

Vozačke dozvole koje se izdaju osobama niže starosne dobi od one navedene u stavcima 2. do 4., u skladu s ovim stavkom, vrijede samo na području države članice koja dozvolu izdaje, sve dok vlasnik dozvole ne dosegne granicu najniže starosne dobi navedenu u stavcima 2. do 4.

Države članice mogu na svom području priznati valjanost vozačkih dozvola izdanih vozačima mlađim od najniže starosne dobi navedene u stavcima 2. do 4.

Članak 5.

Uvjeti i ograničenja

1. U vozačkim dozvolama treba navesti uvjete pod kojima je vozač stekao pravo na upravljanje vozilima.

2. Ako je zbog tjelesne invalidnosti vožnja dopuštena samo za određene vrste vozila ili za prilagođena vozila, ispit vještina i ponašanja predviđen u članku 7. treba provesti u takvom vozilu.

Članak 6.

Stupnjevanje i jednakovrijednost kategorija

1. Izdavanje vozačkih dozvola podliježe sljedećim uvjetima:

(a) dozvole za kategorije C1, C, D1 i D izdaju se vozačima koji već imaju pravo upravljati vozilima kategorije B;

(b) dozvole za kategorije BE, C1E, CE, D1E i DE izdaju se samo vozačima koji već imaju pravo upravljati vozilima kategorija B, C1, C, D1 i D.

2. Valjanost vozačkih dozvola određuje se kako slijedi:

(a) dozvole dodijeljene za kategorije C1E, CE, D1E ili DE vrijede samo za kombinacije vozila kategorije BE;

(b) dozvole dodijeljene za kategoriju CE vrijede za kategoriju DE sve dok njihovi imatelji imaju pravo upravljati vozilima kategorije D;

(c) dozvole koje su dodijeljene za kategoriju CE i DE vrijede za kombinacije vozila u kategorijama C1E i D1E;

(d) dozvole dodijeljene za bilo koju kategoriju valjane su za vozila kategorije AM. Međutim, za vozačke dozvole izdane na svom području, država članica može ograničiti jednakovrijednost za kategoriju AM na kategorije A1, A2 i A ako ta država članica uvede praktično ispitivanje uvjeta za dobivanje kategorije AM;

(e) dozvole izdane za kategoriju A2 vrijede i za kategoriju A1;

(f) dozvole izdane za kategorije A, B, C ili D vrijede i za kategorije A1, A2, B1, C1 ili D1.

3. Za vožnju na svom području, države članice mogu odobriti sljedeće jednakovrijednosti:

- (a) motorni tricikli s dozvolom za kategoriju B s motornim triciklima snage veće od 15 kW, pod uvjetom da imatelj dozvole kategorije B ima najmanje 21 godinu;
- (b) motocikli kategorije A1 s dozvolom za kategoriju B.

S obzirom na to da ovaj stavak vrijedi samo na njihovu državnom području, države članice na vozačkoj dozvoli ne naznačuju da njezin imatelj ima pravo upravljati ovim vozilima.

4. Države članice mogu, nakon savjetovanja s Komisijom, na svojem državnom području dopustiti:

- (a) upravljanje vozilima kategorije D1 (najveće dopuštene mase 3 500 kg, bez ikakve posebne opreme namijenjene za prijevoz osoba s invaliditetom) osobama starijim od 21 godinu, koje posjeduju vozačku dozvolu kategorije B, pribavljenu najmanje dvije godine ranije, pod uvjetom da vozila koriste neprofitna tijela za socijalne svrhe i da vozač pruža svoje usluge dobrovoljno;
- (b) upravljanje vozilima čija je najveća dopuštena masa veća od 3 500 kg, osobama starijim od 21 godinu, koje imaju vozačku dozvolu kategorije B, pribavljenu najmanje dvije godine ranije, pod uvjetom da je glavna namjena vozila takva da služe samo kao prostor za učenje ili rekreaciju i da ih koriste neprofitna tijela za socijalne svrhe i da su vozila prenamijenjena tako da se ne mogu koristiti niti za prijevoz više od devet osoba niti za prijevoz bilo kakve robe, osim onog što je nužno potrebno za njihovu namjenu.

Članak 7.

Izdavanje, valjanost i produljenje

1. Vozačke dozvole izdaju se samo sljedećim kandidatima:

- (a) koji su položili ispit vještina i ponašanja i teorijski ispit te koji su zadovoljili zdravstvene standarde, u skladu s odredbama priloga II. i III.;
- (b) koji su položili teorijski ispit samo za kategoriju AM; države članice mogu zatražiti od kandidata polaganje ispita vještina i ponašanja te zdravstveni pregled za ovu kategoriju.

Za motorne tricikle i za četverocikle u ovoj kategoriji, države članice mogu uvesti poseban ispit vještina i ponašanja. Za razlikovanje vozila unutar kategorije AM, na vozačku dozvolu se može umetnuti nacionalna oznaka;

(c) koji su, što se tiče kategorije A2 ili kategorije A, pod uvjetom da su stekli najmanje 2 godine iskustva na motociklu kategorije A1 odnosno A2, položili samo ispit vještina i ponašanja ili prošli osposobljavanje sukladno Prilogu VI.;

(d) koji su, sukladno Prilogu V., prošli osposobljavanje ili položili ispit vještina i ponašanja ili prošli osposobljavanje i položili ispit vještina i ponašanja za kategoriju B, o upravljanju kombinacijom vozila, kako je utvrđeno u drugom podstavku članka 4. stavka 4. točke (b);

(e) koji imaju uobičajeno boravište na području države članice koja izdaje dozvolu ili mogu dokazati da tamo studiraju najmanje šest mjeseci.

2. (a) razdoblje valjanosti dozvola koje od 19. siječnja 2013. izdaju države članice za kategorije AM, A1, A2, A, B, B1 i BE iznosi 10 godina.

Država članica može se odlučiti na izdavanje takvih dozvola s razdobljem valjanosti do 15 godina;

(b) razdoblje valjanosti dozvola koje od 19. siječnja 2013. izdaju države članice za kategorije C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E iznosi 5 godina;

(c) produljenje vozačke dozvole može dovesti do novog razdoblja valjanosti za drugu kategoriju ili kategorije vozila kojima vlasnik dozvole ima pravo upravljati u mjeri u kojoj je to u skladu s uvjetima propisanim u ovoj Direktivi;

(d) prisutnost mikročipa sukladno članku 1. nije preduvjet za valjanost vozačke dozvole. Gubitak ili nečitkost mikročipa ili bilo koje drugo oštećenje ne utječe na valjanost isprave.

3. Uvjeti za produljenje vozačkih dozvola po isteku razdoblja njihove valjanosti su:

(a) daljnje ispunjavanje minimalnih standarda psihofizičke sposobnosti za upravljanje vozilom iz Priloga III. za vozačke dozvole kategorija C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E; i

(b) uobičajeno boravište na području države članice koja izdaje dozvolu ili dokaz da podnositelj zahtjeva tamo studira najmanje šest mjeseci.

Države članice mogu, prilikom produljenja vozačkih dozvola u kategorijama AM, A, A1, A2, B, B1 i BE, zahtijevati pregled u kojem se primjenjuju minimalni standardi psihofizičke sposobnosti za upravljanje vozilom navedeni u Prilogu III.

Države članice mogu ograničiti razdoblje valjanosti, utvrđeno u stavku 2., vozačkih dozvola izdanih novim vozačima za bilo koju kategoriju kako bi se na takve vozače primijenile posebne mjere namijenjene poboljšanju sigurnosti prometa na cestama.

Države članice mogu ograničiti razdoblje valjanosti prve vozačke dozvole izdane novim vozačima za kategorije C i D na tri godine kako bi se na te vozače mogle primijeniti posebne mjere namijenjene poboljšanju njihove sigurnosti na cestama.

Države članice mogu ograničiti razdoblje valjanosti pojedinačnih vozačkih dozvola, utvrđeno u stavku 2., za bilo koju kategoriju ako se pokaže nužnim učestalije provoditi zdravstvene preglede ili druge posebne mjere, kao što su ograničenja za počinitelje prometnih prekršaja.

Države članice mogu ograničiti razdoblje valjanosti vozačkih dozvola, utvrđeno u stavku 2., za imatelje s boravištem na njihovom državnom području i navršених 50 godina kako bi povećale učestalost zdravstvenih pregleda ili drugih posebnih mjera, kao što su tečajevi za obnovu znanja. Ovo ograničeno razdoblje valjanosti može se primijeniti samo prilikom produženja vozačke dozvole.

4. Ne dovodeći u pitanje odredbe nacionalnog kaznenog i policijskog prava, države članice, nakon savjetovanja s Komisijom, na izdavanje vozačkih dozvola mogu primijeniti svoje nacionalne pravne propise u vezi s uvjetima različitim od onih navedenih u ovoj Direktivi.

5. (a) Nitko ne može imati više od jedne vozačke dozvole.

(b) Država članica odbit će izdati dozvolu ako ustanovi da podnositelj zahtjeva već ima vozačku dozvolu.

(c) Države članice poduzet će potrebne mjere sukladno točki (b). Potrebne mjere u vezi s izdavanjem, nadomještanjem, produljenjem ili zamjenom vozačke dozvole sastojat će se od tog da se, u slučaju osnovane sumnje, kod ostalih država članica provjeri ima li podnositelj zahtjeva već vozačku dozvolu.

(d) Kako bi se olakšale provjere sukladno točki (b), države članice koristit će mrežu EU-a za vozačke dozvole nakon njezine uspostave.

Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 2., država članica koja izdaje dozvolu postupit će s dužnom pažnjom kako bi osigurala da osoba ispunjava zahtjeve navedene u stavku 1. ovog članka te će, ako utvrdi da je dozvola bila izdana iako zahtjevi nisu bili ispunjeni, primijeniti nacionalne propise o ukidanju ili oduzimanju prava na upravljanje vozilom.

Članak 8.

Prilagodba znanstvenom i tehničkom napretku

Izmjene potrebne za prilagodbu priloga I. do VI. znanstvenom i tehničkom napretku donose se u skladu s postupkom iz članka 9. stavka 2.

Članak 9.

Odbor

1. Komisiji pomaže odbor za vozačke dozvole.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5.a stavci 1. do 4. i članak 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe njezina članka 8.

Članak 10.

Ovlašteni ispitivači

Od stupanja na snagu ove Direktive, ispitivači moraju ispunjavati minimalne standarde, utvrđene Prilogom IV.

Na ovlaštene ispitivače koji su i prije 19. siječnja 2013. obavljali tu funkciju primjenjuju se samo zahtjevi u vezi s osiguranjem kakvoće i mjerama redovitog periodičnog osposobljavanja.

Članak 11.

Razne odredbe u vezi sa zamjenom, oduzimanjem, nadomještanjem i priznavanjem vozačkih dozvola

1. Ako imatelj valjane nacionalne vozačke dozvole koju je izdala država članica stekne uobičajeno boravište u drugoj državi članici, on može zatražiti da se njegova vozačka dozvola zamijeni jednakovrijednom dozvolom. Država članica koja obavlja zamjenu dužna je provjeriti za koju kategoriju podnesena dozvola stvarno još vrijedi.

2. Poštujući načelo teritorijalnosti kaznenog i policijskog prava, država članica u kojoj imatelj vozačke dozvole druge države članice ima uobičajeno boravište može primijeniti svoje nacionalne propise o ograničavanju, privremenom oduzimanju, oduzimanju ili ukidanju prava na upravljanje vozilom te, prema potrebi, u tu svrhu zamijeniti dozvolu.

3. Država članica koja obavlja zamjenu vratit će staru dozvolu nadležnim tijelima države članice koja je tu dozvolu izdala navodeći razloge za takav postupak.

4. Država članica odbit će izdati vozačku dozvolu podnositelju zahtjeva čija je vozačka dozvola u drugoj državi članici ograničena, privremeno oduzeta ili oduzeta.

Država članica odbit će priznati valjanost svake vozačke dozvole koju je izdala druga država članica osobi čija je vozačka dozvola na području ove prve države članice ograničena, privremeno oduzeta ili oduzeta.

Država članica može također odbiti izdati vozačku dozvolu podnositelju zahtjeva čija je vozačka dozvola u drugoj državi članici ukinuta.

5. Zamjensku vozačku dozvolu za vozačku dozvolu koja je, primjerice, bila izgubljena ili ukradena mogu izdati nadležna tijela države u kojoj imatelj ima uobičajeno boravište; ta tijela izdaju zamjensku vozačku dozvolu na temelju informacija koje imaju ili, kad je to primjereno, na temelju dokaza nadležnih tijela države članice koja je izdala izvornu dozvolu.

6. Ako država članica zamjenjuje vozačku dozvolu koju je izdala treća zemlja obrascem vozačke dozvole Zajednice, ta se zamjena bilježi u ovoj potonjoj, kao i sva kasnija produljenja ili zamjene vozačke dozvole.

Takva se zamjene može izvršiti samo ako je dozvola koju je izdala treća zemlja predana nadležnim tijelima države članice koja obavlja zamjenu. Ako imatelj te dozvole stekne uobičajeno boravište u drugoj državi članici, ta država ne treba primijeniti načelo uzajamnog priznavanja iz članka 2.

Članak 12.

Uobičajeno boravište

U smislu ove Direktive, „uobičajeno boravište” znači mjesto gdje osoba obično živi, to jest najmanje 185 dana u kalendarskoj godini, radi osobnih i poslovnih veza ili, u slučaju osobe bez poslovnih veza, radi osobnih veza koje pokazuju čvrstu povezanost između te osobe i mjesta gdje živi.

Međutim, uobičajenim boravištem osobe čije se poslovne veze nalaze u mjestu različitom od mjesta njezinih osobnih veza i koja stoga naizmjenice živi u različitim mjestima u dvije države

članice ili više njih smatra se mjestom njezinih osobnih veza, pod uvjetom da se ta osoba ondje redovito vraća. Ovaj drugi uvjet ne mora biti zadovoljen ako osoba živi u državi članici radi izvršenja zadatka određenog trajanja. Pohađanje sveučilišta ili škole ne podrazumijeva promjenu uobičajenog boravišta.

Članak 13.

Istovjetnosti obrazaca dozvola izvan Zajednice

1. Uz suglasnost Komisije, države članice utvrđuju istovjetnosti između prava stečenih prije početka primjene ove Direktive i kategorija definiranih u članku 4.

Nakon savjetovanja s Komisijom, države članice mogu svoje nacionalne pravne propise prilagoditi do mjere koja je potrebna radi provedbe odredaba članka 11. stavaka 4., 5. i 6.

2. Nijedno se pravo na upravljanje vozilom dodijeljeno prije 19. siječnja 2013. ne ukida niti na bilo koji način ograničava odredbama ove Direktive.

Članak 14.

Ponovni pregled

Komisija će najranije 19. siječnja 2018. izvijestiti o provedbi ove Direktive, uključujući njezine učinke na sigurnost prometa na cestama.

Članak 15.

Uzajamna pomoć

Države članice pomažu jedna drugoj u provedbi ove Direktive i razmjenjuju podatke o dozvolama koje su izdale, zamijenile, nadomjestile, obnovile ili povukle. One će koristiti mrežu vozačkih dozvola EU-a, određenu za ove svrhe, jednom kada ta mreža bude u uporabi.

Članak 16.

Prenošenje

1. Države članice će najkasnije do 19. siječnja 2011. donijeti i objaviti zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člankom 1. stavkom 1., člankom 3., člankom 4. stavcima 1., 2., 3. i 4. točkama (b) do (k), člankom 6. stavcima 1. i 2. točkama (a), (c), (d) i (e), člankom 7. stavkom 1. točkama (b), (c) i (d), stavcima 2., 3. i 5., člankom 8., člankom 10., člankom 13., člankom 14., člankom 15. i Prilogom I. točkom 2., Prilogom II. točkom 5.2. koja se odnosi na kategorije A1, A2 i A, prilogima IV., V. i VI. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

2. One primjenjuju te odredbe od 19. siječnja 2013.
3. Kada države članice donose ove odredbe, te odredbe prilikom njihove službene objave sadržavaju uputu na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takva uputa. Također sadržavaju naznaku da se, u zakonima i drugim propisima koji su na snazi, navedene upute na Direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu. Načine i tekst tog upućivanja određuju države članice.
4. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 17.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 91/439/EEZ stavlja se izvan snage od 19. siječnja 2013., ne dovodeći u pitanje obveze država članica u vezi s rokovima naznačenim u Prilogu VII. dijelu B za prijenos te Direktive u nacionalno zakonodavstvo.

Članak 2. stavak 4. Direktive 91/439/EEZ stavlja se izvan snage 19. siječnja 2007.

Upućivanja na Direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom u Prilogu VIII.

Članak 18.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 2. stavak 1., članak 5., članak 6. stavak 2. točka (b), članak 7. stavak 1. točka (a), članak 9., članak 11. stavci 1., 3., 4., 5. i 6., članak 12. i prilozi I., II. i III. primjenjuju se od 19. siječnja 2009.

Članak 19.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. prosinca 2006.

Za Europski parlament

Predsjednik

J. BORRELL FONTELLES

Za Vijeće

Predsjednik

J. KORKEAOJA

PRILOG I.

ODREDBE U VEZI S OBRASCEM VOZAČKE DOZVOLE ZAJEDNICE

1. Fizičke značajke kartice obrasca vozačke dozvole Zajednice trebaju biti u skladu s normama ISO 7810 i ISO 7816-1.

Kartica se izrađuje od polikarbonata.

Metode za ispitivanje značajki vozačkih dozvola u svrhu potvrđivanja njihove usklađenosti s međunarodnim normama, trebaju biti u skladu s normom ISO 10373.

2. Fizička sigurnost vozačkih dozvola

Fizičku sigurnost vozačkih dozvola ugrožavaju:

- izrada lažnih kartica: stvaranje novog predmeta koji se umnogome podudara s ispravom, bilo da se izrađuje od korištenih dijelova ili kopiranjem izvorne isprave,
- mijenjanje sadržaja: promjena vlasništva izvorne isprave, npr. izmjene nekih podataka otisnutih na ispravi;

Ukupna sigurnost leži u sustavu kao cjelini, sastoji se od postupka podnošenja prijave, prijenosa podataka, materijala od kojeg je kartica izrađena, tehnike tiskanja, minimalnog seta različitih sigurnosnih svojstava i postupka personalizacije.

- (a) Materijal koji se koristi za izradu vozačkih dozvola zaštićuje se od krivotvorenja uporabom sljedećih tehnika (obavezna sigurnosna svojstva):

- tijela kartica moraju biti UV otporna,
- sigurnosni uzorak pozadine mora biti otporan na krivotvorenje skeniranjem, tiskanjem ili kopiranjem, koristi se dugin tisak s višebojnim sigurnosnim tintama te pozitiv i negativ tisak „guilloche”. Uzorak se ne smije sastojati od primarnih boja (CMYK), mora sadržavati složeni uzorak u najmanje dvije posebne boje i uključivati mikro pismo,
- optički promjenjivi elementi koji pružaju odgovarajuću zaštitu od kopiranja i mijenjanja fotografije,
- laserska gravura,
- u području fotografije, sigurnosni dizajn pozadine i fotografija moraju se preklapati barem po njezinom rubu (oslabljujući uzorak).

- (b) Dodatno, materijal koji se koristi za izradu vozačkih dozvola treba zaštititi od krivotvorenja koristeći najmanje tri sljedeće tehnike (dodatna sigurnosna svojstva):

- tinte koje mijenjaju boju pod različitim kutom gledanja*,
- termokromatske boje*,
- obični hologrami*,
- promjenjive laserske slike*,
- ultraljubičasta fluorescentna tinta, vidljiva i prozirna,
- iridescetni tisak,
- digitalni vodeni žig u pozadini,
- infracrveni ili fosforescentni pigmenti,
- opipljivi znakovi, simboli ili uzorci*.

- (c) Države članice imaju pravo uvesti dodatna sigurnosna svojstva. Načelno, prednost imaju tehnike obilježene zvjezdicom jer omogućavaju službenicima tijela za provođenje zakona da provjere valjanost kartice bez posebnih sredstava.

3. Dozvola mora imati dvije strane.

Strana 1. sadrži:

- (a) riječi „vozačka dozvola” tiskane velikim slovima na jeziku ili jezicima države članice koja izdaje dozvolu;
- (b) ime države članice koja izdaje dozvolu (nije obvezno);

(c) oznaku države članice koja izdaje dozvolu, tiskanu u negativu u plavom pravokutniku i okruženu s dvanaest žutih zvjezdica; oznake su sljedeće:

- B: Belgija
- CZ: Češka
- DK: Danska
- D: Njemačka
- EST: Estonija
- GR: Grčka
- E: Španjolska
- F: Francuska
- IRL: Irska
- I: Italija
- CY: Cipar
- LV: Latvija
- LT: Litva
- L: Luksemburg
- H: Mađarska
- M: Malta
- NL: Nizozemska
- A: Austrija
- PL: Poljska
- P: Portugal
- SLO: Slovenija
- SK: Slovačka
- FIN: Finska
- S: Švedska
- UK: Ujedinjena Kraljevina;

(d) podaci specifični za izdanu dozvolu, numerirani kako slijedi:

1. prezime imatelja;
2. ime(na) imatelja;
3. datum i mjesto rođenja;
4. (a) datum izdavanja dozvole;
  - (b) datum isteka dozvole ili crtica, ako dozvola vrijedi neodređeno, sukladno odredbi članka 7. stavka 2. točke (c);
  - (c) ime tijela koje izdaje dozvolu (može se ispisati na strani 2.);
  - (d) broj različit od onog pod 5., za administrativne svrhe (nije obvezno);
5. broj dozvole;
6. fotografija imatelja;
7. potpis imatelja;
8. stalno boravište ili poštanska adresa (neobvezno);
9. kategorija vozila kojim imatelj ima pravo upravljati (nacionalne kategorije tiskaju se na drukčiji način od zajednički usklađenih kategorija);

- (e) riječi „obrazac Europske zajednice” na jeziku (jezicima) države članice koja izdaje dozvolu i riječi „vozačka dozvola” na ostalim jezicima Zajednice, tiskane u ružičastoj boji tako da čini pozadinu dozvole:

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

Ceadúas Tiomána

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Ličenzya tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

- (f) referentne boje:

— plava: Pantone Reflex Blue,

— žuta: Pantone Yellow.

Strana 2. sadrži:

- (a) 9. kategorija vozila kojima imatelj ima pravo upravljati (nacionalne kategorije tiskaju se na drukčiji način od zajednički usklađenih kategorija);
10. datum prvog izdavanja za svaku kategoriju (ovaj se datum mora ponoviti na novoj dozvoli u slučaju kasnijeg nadomještanja ili zamjene);
11. datum isteka razdoblja valjanosti za svaku kategoriju;
12. dodatne podatke/ograničenja, u kodiranom obliku za dotičnu kategoriju/potkategoriju.

Kodovi su sljedeći:

— kodovi 01 do 99: usklađeni kodovi Zajednice

VOZAČ (zdravstveni razlozi)

01. Korekcija vida i/ili zaštita

01.01. Naočale

01.02. Kontaktna leća (leće)

01.03. Zaštitno staklo

01.04. Mliječne leće

01.05. Pokrivalo za oko

01.06. Naočale ili kontaktne leće

- 02. Slušno pomagalo/pomagalo za sporazumijevanje
  - 02.01. Slušno pomagalo za jedno uho
  - 02.02. Slušno pomagalo za dva uha
- 03. Proteze/ortoze za udove
  - 03.01. Proteza/ortoza za gornje udove
  - 03.02. Proteza/ortoza za donje udove
- 05. Ograničena uporaba (obvezna uporaba potkodova, vožnja uz poštovanje ograničenja zbog zdravstvenih razloga)
  - 05.01. Ograničen na vožnju danju (na primjer: jedan sat nakon izlaska i jedan sat prije zalaska sunca)
  - 05.02. Ograničen na putovanja unutar radijusa od ... km od mjesta stanovanja vlasnika ili samo unutar grada/regije
  - 05.03. Vožnja bez putnika
  - 05.04. Ograničen na putovanja na kojima brzina nije veća od ... km/h
  - 05.05. Vožnja dopuštena samo uz pratnju osobe koja posjeduje vozačku dozvolu
  - 05.06. Bez priključnog vozila
  - 05.07. Zabranjena vožnja na autocesti
  - 05.08. Zabranjen alkohol

PRILAGODBE VOZILA

- 10. Izmijenjen prijenos (mjenjač)
  - 10.01. Ručni prijenos
  - 10.02. Automatski prijenos
  - 10.03. Elektronički upravljani prijenos
  - 10.04. Prilagodljiva ručica mjenjača
  - 10.05. Bez sekundarnog mjenjača
- 15. Izmijenjena spojka
  - 15.01. Prilagođena ručica mjenjača
  - 15.02. Ručna spojka
  - 15.03. Automatska spojka
  - 15.04. Pregrada ispred/sklopive/odvojene papučice spojke
- 20. Izmijenjen sustav kočenja
  - 20.01. Prilagođena papučica kočnice
  - 20.02. Povećana papučica kočnice
  - 20.03. Papučica kočnice prikladna za uporabu lijevom nogom
  - 20.04. Nožna kočnica
  - 20.05. Nagnuta papučica kočnice
  - 20.06. Ručna (prilagođena) servisna kočnica
  - 20.07. Maksimalna uporaba ojačane servisne kočnice
  - 20.08. Maksimalna uporaba kočnice za nužnost, integrirane u servisnu kočnicu
  - 20.09. Prilagođena ručna kočnica
  - 20.10. Električno upravljana parkirna kočnica
  - 20.11. (Prilagođena) nožna parkirna kočnica
  - 20.12. Pregrada ispred/sklopive/odvojene papučice kočnice
  - 20.13. Kočnica za upravljanje koljenom
  - 20.14. Električno upravljana servisna kočnica

25. Prilagođeni sustavi ubrzanja (gasa)
  - 25.01. Prilagođena papučica gasa
  - 25.02. Nožna papučica gasa
  - 25.03. Nagnuta papučica gasa
  - 25.04. Ručna papučica gasa
  - 25.05. Papučica gasa pri koljenu
  - 25.06. Servo papučica gasa (elektronička, pneumatska itd.)
  - 25.07. Papučica gasa lijevo od papučice kočnice
  - 25.08. Papučica gasa lijevo
  - 25.09. Pregrada ispred/sklopive/odvojene papučice ubrzanja
30. Izmijenjeni kombinirani sustav kočenja i ubrzanja
  - 30.01. Usporedne papučice
  - 30.02. Papučice na (ili skoro na) istoj razini
  - 30.03. Klizna papučica gasa i kočnice
  - 30.04. Klizna papučica gasa i kočnice s ortozom
  - 30.05. Sklopive/odvojene papučice gasa i kočnice
  - 30.06. Povišen pod
  - 30.07. Pregrada na strani papučice kočnice
  - 30.08. Pregrada za protezu na strani papučice kočnice
  - 30.09. Pregrada ispred papučica gasa i kočnice
  - 30.10. Potpora za petu/nogu
  - 30.11. Električno upravljive papučice za gas i kočnicu
35. Izmijenjene upravljačke komande (prekidači za svjetla, brisači vjetrobranskog stakla/pranje stakla, truba, pokazivači smjera itd.)
  - 35.01. Upravljačke naprave koje rade bez negativnog utjecaja na upravljanje volanom i rukovanje
  - 35.02. Upravljačke naprave koje rade tako da nije potrebno ispuštati volan i pomoćnu opremu (ručka, vilice itd.)
  - 35.03. Upravljačke naprave koje rade tako da nije potrebno ispuštati volan i pomoćnu opremu (ručka, vilice itd.) lijevom rukom
  - 35.04. Upravljačke naprave koje rade tako da nije potrebno ispuštati volan i pomoćnu opremu (ručka, vilice itd.) desnom rukom
  - 35.05. Upravljačke naprave koje rade tako da nije potrebno ispuštati volan i pomoćnu opremu (ručka, vilice itd.) i kombinirane mehanizme ubrzanja i kočenja
40. Izmijenjeno upravljanje volanom
  - 40.01. Standardno upravljanje volanom uz potporu
  - 40.02. Ojačano upravljanje volanom uz potporu
  - 40.03. Upravljanje volanom s rezervnim sustavom
  - 40.04. Produljeni stup upravljača
  - 40.05. Prilagođeni volan (veći i/ili deblji dio volana, smanjeni promjer volana itd.)
  - 40.06. Nagnuti volan
  - 40.07. Uspravan volan
  - 40.08. Vodoravan volan
  - 40.09. Vožnja nogom
  - 40.10. Alternativno prilagođeno upravljanje volanom (s ručicom itd.)
  - 40.11. Ručka na volanu
  - 40.12. Ortoza za ruku na volanu
  - 40.13. Tenodeza s ortozom

42. Izmijenjeno(-a) vozačko(-a) zrcalo(-a) (retrovizor(i))
  - 42.01. Vanjsko (lijevo ili) desno-bočno vozačko zrcalo (retrovizor(i))
  - 42.02. Vanjsko vozačko zrcalo (retrovizor) postavljeno na nosaču
  - 42.03. Dodatno unutarnje vozačko zrcalo (retrovizor) koje omogućava pregled u prometu
  - 42.04. Panoramsko unutarnje vozačko zrcalo (retrovizor)
  - 42.05. Vozačko zrcalo (retrovizor) mrtvog kuta
  - 42.06. Električno upravljano(-a) vanjsko(-a) vozačko(-a) zrcalo(-a) (retrovizor(i))
43. Izmijenjeno sjedalo vozača
  - 43.01. Sjedalo vozača na visini koja omogućava dobar pregled i na uobičajenoj udaljenosti od volana i papučica
  - 43.02. Sjedalo vozača, prilagođeno obliku tijela
  - 43.03. Sjedalo vozača s bočnom potporom za dobru stabilnost u sjedećem položaju
  - 43.04. Sjedalo vozača s naslonima za ruke
  - 43.05. Produljenje klizača sjedala vozača
  - 43.06. Prilagođavanje sigurnosnog pojasa
  - 43.07. Sigurnosni pojas tipa „Harness”
44. Izmjene za motocikle (obvezna uporaba potkoda)
  - 44.01. Kočnica s jednostrukim upravljanjem
  - 44.02. (Prilagođena) kočnica s ručnim upravljanjem (prednji kotač)
  - 44.03. (Prilagođena) kočnica s nožnim upravljanjem (zadnji kotač)
  - 44.04. (Prilagođena) ručica ubrzanja
  - 44.05. (Prilagođen) ručni prijenos i ručna spojka
  - 44.06. (Prilagođeno(-a)) (vozačko(-a)) zrcalo(-a) (retrovizor(i))
  - 44.07. (Prilagođene) komande (pokazivači smjera, svjetlo kočnice, ...)
  - 44.08. Visina sjedala koja vozaču omogućuje da u sjedećem položaju ima istodobno obje noge na cesti
45. Motocikl samo s bočnom prikolicom
50. Ograničeno na posebno vozilo/broj šasije (identifikacijski broj vozila, VIN)
51. Ograničeno na posebno vozilo/registarsku pločicu (registarski broj vozila, VRN)

UPRAVNI ZAHTEJEVI

70. Zamjena vozačke dozvole br. ..., koju je izdala ... (razlikovna oznaka EU/UN u slučaju treće zemlje; npr.: 70.0123456789.NL)
71. Duplikat vozačke dozvole br. ... (razlikovna oznaka EU/UN u slučaju treće zemlje; npr.: 71.987654321.HR)
72. Ograničeno na vozila kategorije A, čija najveća zapremnina cilindra iznosi 125 cc i najveća snaga motora 11 kW (A1)
73. Ograničeno na vozila kategorije B, tipa motorni tricikl i ili četverocikl (B1)
74. Ograničeno na vozila kategorije C, čija najveća dopuštena masa nije veća od 7 500 kg (C1)
75. Ograničeno na vozila kategorije D s najviše 16 sjedala, ne računajući sjedalo za vozača (D1)

76. Ograničeno na vozila kategorije C, čija najveća dopuštena masa nije veća od 7 500 kg (C1), priključena na priključno vozilo čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg, pod uvjetom da najveća dopuštena masa tako sastavljenog vozila nije veća od 12 000 kg i da najveća dopuštena masa priključnog vozila nije veća od mase nenatovarenog vučnog vozila (C1E)
77. Ograničeno na vozila kategorije D s najviše 16 putničkih sjedala, ne računajući sjedalo za vozača (D1), priključena na priključno vozilo čija je najveća dopuštena masa veća od 750 kg, pod uvjetom da (a) je najveća dopuštena masa tako sastavljenog vozila veća od 12 000 kg i da najveća dopuštena masa priključnog vozila nije veća od mase nenatovarenog vučnog vozila, te da (b) se priključno vozilo ne koristi za prijevoz putnika (D1E)
78. Ograničeno na vozila s automatskim prijenosom (mjenjačem)
79. [...] Ograničeno na vozila usklađena sa specifikacijama navedenima u zagradama, u smislu primjene članka 10. stavka 1. Direktive 91/439/EEZ
- 90.01.: na lijevo
- 90.02.: na desno
- 90.03.: lijevo
- 90.04.: desno
- 90.05.: ruka
- 90.06.: noga
- 90.07.: uporabljiv
95. Vozač koji ima SSO, ispunjavajući obvezu stručne osposobljenosti predviđenu Direktivom 2003/59/EZ do ... (npr.: 95.01.01.2012.)
96. Vozač koji je obavio osposobljavanje ili položio ispit vještina i ponašanja u skladu s odredbama Priloga V.
- kodovi 100 i više: nacionalni kodovi koji vrijede samo za vožnju na području države članice koja je izdala dozvolu.

Kada se kôd primjenjuje na sve kategorije za koje se izdaje dozvola, on se može otisnuti pod poglavljima 9., 10. i 11.;

13. u okviru primjene točke 4.(a) ovog Priloga, prostor namijenjen eventualnom upisu, od strane države članice domaćina, podataka potrebnih za upravne poslove vezane uz dozvolu;
14. prostor namijenjen eventualnom upisu, od strane države članice koja izdaje dozvolu, informacija potrebnih za upravljanje dozvolom ili informacija u vezi sa sigurnošću prometa na cestama (neobvezno). Ako se informacije odnose na jedno od poglavlja definiranih u ovom Prilogu, prethoditi im mora broj dotičnog poglavlja.

Uz posebnu pisanu suglasnost imatelja, ta rubrika može se dopuniti i informacijama koje nisu u vezi s upravnim poslovima vezanim uz vozačku dozvolu ili sigurnosti prometa na cestama; takva dopuna ni na koji način ne mijenja korištenje obrasca kao vozačke dozvole.

- (b) objašnjenje numeriranih stavki na stranicama 1. i 2. dozvole (barem stavki 1., 2., 3., 4.(a), 4.(b), 4.(c), 5., 10., 11. i 12.)

Ako država članica želi te podatke unijeti na nacionalnom jeziku koji nije jedan od sljedećih jezika: češki, danski, nizozemski, engleski, estonski, finski, francuski, njemački, grčki, mađarski, talijanski, latvijski, litavski, malteški, poljski, portugalski, slovački, slovenski, španjolski ili švedski, ona će izraditi dvojezičnu inačicu dozvole koristeći jedan od gore spomenutih jezika, ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Priloga.

- (c) na obrascu vozačke dozvole Zajednice treba namijeniti prostor koji omogućuje eventualno uvođenje mikročipa ili sličnog računalnog uređaja.

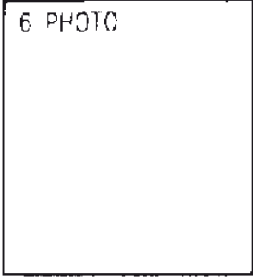
4. Posebne odredbe

- (a) Ako imatelj vozačke dozvole koju je izdala država članica u skladu s ovim Prilogom ima uobičajeno boravište u drugoj državi članici, ta država članica može u dozvolu unijeti informacije koje su potrebne za upravne poslove vezane uz dozvolu ako takvu vrstu informacija unosi i u dozvole koje sama izdaje i ako za tu svrhu ostane dovoljno prostora.
- (b) Nakon savjetovanja s Komisijom te ne dovodeći u pitanje druge odredbe ovog Priloga, države članice mogu dodati boje ili oznake, kao što su crtični kodovi ili nacionalni simboli.

U okviru međusobnog priznavanja dozvola, crtični kôd ne smije sadržavati druge informacije osim onih koje se već mogu pročitati na vozačkoj dozvoli ili koje su nužne za postupak izdavanja dozvole.

OBRAZAC VOZAČKE DOZVOLE ZAJEDNICE

1. stranica VOZAČKA DOZVOLA [DRŽAVA ČLANICA]

	PERMIS DE CONDUIRE		ÉTAT MEMBRE
	1.		
6 PHOTO 	2.		
	3.		
	4a.	4c.	
	4b.	(4d.)	
	5.		
	7.		
	(8.)		
9.			

2. stranica 1. Prezime 2. Ime 3. Datum i mjesto rođenja 4.a Datum izdavanja vozačke dozvole 4.b Službeni datum isteka roka valjanosti 4.c Izdavatelj 5. Serijski broj dozvole 8. Boravište 9. Kategorija (1) 10. Datum izdavanja, prema kategoriji 11. Datum isteka roka valjanosti, prema kategoriji 12. Ograničenja

13.	9.	10.	11.	12.
	A1 			
	A 			
(14)	B1 			
	B 			
	C1 			
	C 			
	D1 			
	D 			
	BE 			
	C1E 			
	CE 			
	D1E 			
	DE 			

1. Nom 2. Prénom 3. Date et lieu de naissance 4a. Date de naissance du permis de conduire
4b. Date d'obtention administrative
4c. Délivré par 5. Numéro de permis
8. Domicile 9. Catégorie
10. Date de délivrance par catégorie
11. Date d'expiration par catégorie
12. Restrictions

(1) Napomena: dodat će se piktogram i linija za kategoriju AM.

Napomena: izraz „A2” dodat će se u odjeljku u kojem se navode kategorije motocikala.

PRIMJERAK OBRASCA DOZVOLE

BELGIJSKA DOZVOLA (za informaciju)

	RIJBEWIJS		KONINKRIJK BELGIE	
	1. Steven 2. Anne-Marie M.E. 3. 01.04.73 D-53170 Bonn 4a. 01.07.96 4c. B-9000 Gent 4b. 30.06.06 5. DA 003 360 7.			
6. FOTO				
	9. A B			

	PERMIS DE CONDUIRE ROYAUME DE BELGIQUE			
	1. Quentin 2. Maria N.E. 3. 01.04.73 B-7000 Mons 4a. 01.07.96 4c. B-1180 Uccle 4b. 30.06.06 5. DA 003 361 7.			
6 PHOTO				
	9. A B			

PRILOG II.

I. MINIMALNI ZAHTJEVI ZA VOZAČKE ISPITE

Države članice poduzet će potrebne mjere kako bi osigurale da kandidati za vozačku dozvolu posjeduju znanja i vještine i pokazuju ponašanje potrebno za upravljanje motornim vozilom. U tu svrhu uvedeni ispiti sastojat će se od:

- ispita znanja, a potom,
- ispita vještina i ponašanja.

Uvjeti pod kojima se ovi ispiti provode utvrđeni su u nastavku.

A. TEST ZNANJA

1. **Oblik**

Odobranim oblikom ispita mora se pokazati da kandidat ima potrebna znanja iz predmeta pod točkama 2., 3. i 4.

Svaki kandidat za vozačku dozvolu za jednu kategoriju koji je položio ispit znanja za dozvolu za drugu kategoriju može se izuzeti od zajedničkih odredaba iz točaka 2., 3. i 4. ovog Priloga.

2. **Sadržaj ispita znanja za sve kategorije vozila**

2.1. O svakoj od niže navedenih točaka postavlja se pitanje, pri čemu o sadržaju i obliku pitanja odlučuje svaka država članica:

2.1.1. Prometni propisi:

- posebno o prometnim znakovima, oznakama i signalizaciji, pravilima o prednosti prolaska i ograničenjima brzine;

2.1.2. Vozač:

- važnost pažnje i odnosa prema drugim sudionicima u cestovnom prometu,
- zapažanje, prosuđivanje i odlučivanje, posebno vrijeme reagiranja te promjene u ponašanju vozača pod utjecajem alkohola, droga i lijekova, zbog duševnog stanja i umora;

2.1.3. Cesta:

- najvažnija načela u vezi s poštivanjem sigurnosnog razmaka između vozila, zaustavnom udaljenošću i sposobnošću prianjanja vozila uz kolnik u različitim vremenskim uvjetima i uvjetima na cesti,
- čimbenici rizika tijekom vožnje povezani s različitim uvjetima na cesti, posebno s obzirom na promjene vremenskih prilika te dobu dana ili noći,
- značajke različitih vrsta cesta i s tim povezani zakonski propisi;

2.1.4. Drugi sudionici u prometu na cestama:

- posebni čimbenici rizika povezani s nedostatkom iskustva drugih sudionika u prometu na cestama i najranjivijim kategorijama, kao što su djeca, pješaci, biciklisti i osobe smanjene pokretljivosti,
- rizici povezani s kretanjem različitih vrsta vozila i njihovim upravljanjem te s različitim vidnim poljima njihovih vozača;

2.1.5. Opća pravila i propisi te druga pitanja:

- pravila o službenim ispravama potrebnima za upravljanje vozilom,
- opća pravila o ponašanju vozača u slučaju nesreće (postavljanje oznaka upozorenja i alarmiranje) te mjere koje, prema potrebi, može poduzeti kako bi pomogao žrtvama prometne nesreće,
- sigurnosni čimbenici koji se odnose na vozilo, prijevoz tereta i osoba;

2.1.6. Potrebne mjere opreza pri izlasku iz vozila;

2.1.7. Mehanički aspekti u vezi sa sigurnošću u prometu; kandidati moraju biti sposobni prepoznati najčešće kvarove, posebno na sustavu upravljanja, ovjesu i sustavu kočenja, gumama, svjetlima i pokazivačima smjera, reflektorima, vozačkim zrcalima (retrovizorima), vjetrobranu i brisačima, ispušnom sustavu, sigurnosnim pojasevima i uređaju za davanje zvučnih znakova upozorenja;

- 2.1.8. Sigurnosna oprema vozila, posebno korištenje sigurnosnih pojaseva, naslona za glavu i sigurnosne opreme za djecu.
- 2.1.9. Propisi o korištenju vozila s obzirom na zaštitu okoliša (odgovarajuće korištenje uređaja za davanje zvučnih znakova upozorenja, umjerena potrošnja goriva, ograničena emisija onečišćivača itd.).
3. **Posebne odredbe za kategorije A1, A2 i A**
- 3.1. Obvezna provjera općeg znanja o:
- 3.1.1. korištenju zaštitne opreme, kao što su rukavice, čizme, odjeća i zaštitna kaciga;
- 3.1.2. vidljivosti vozača motocikala od strane drugih sudionika u prometu na cestama;
- 3.1.3. čimbenicima rizika povezanim s različitim prethodno navedenim uvjetima na cesti, posvećujući posebnu pažnju klizavim dijelovima, kao što su poklopci odvoda, oznake na cesti poput linija i strelica, tramvajske tračnice;
- 3.1.4. mehaničkim aspektima u vezi sa sigurnošću u prometu, kako je prethodno utvrđeno, posvećujući posebnu pažnju na prekidač za zaustavljanje u slučaju nužde, razinu ulja i lanac.
4. **Posebne odredbe za kategorije C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 i D1E**
- 4.1. Obvezne provjere općeg znanja o:
- 4.1.1. pravilima o vremenima vožnje i razdobljima odmora, kako su utvrđena Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3820/85 od 20. prosinca 1985. o usklađivanju socijalnog zakonodavstva u vezi s cestovnim prometom ⁽¹⁾; korištenje tahografa u skladu s odredbama Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3821/85 od 20. prosinca 1985. o tahografu u cestovnom prometu ⁽²⁾;
- 4.1.2. pravilima o vrsti dotičnog prijevoza: roba ili putnici;
- 4.1.3. ispravama o vozilu i prijevoznim dokumentima potrebnima za domaći i međunarodni prijevoz roba i putnika;
- 4.1.4. ponašanju u slučaju nesreće; znanje o mjerama koje je potrebno poduzeti nakon nesreće ili sličnog događanja, uključujući postupanje u slučaju nužde, kao što su evakuacija putnika, te osnovna znanja o pružanju prve pomoći;
- 4.1.5. mjerama opreza tijekom skidanja i zamjene kotača;
- 4.1.6. propisima o težini i dimenzijama vozila; propisima o uređajima za ograničavanje brzine;
- 4.1.7. ograničenjima vidnog polja zbog značajki njihovih vozila;
- 4.1.8. čitanju autokarte, planiranju itinerera, uključujući korištenje elektroničkih sustava navođenja (nije obvezno);
- 4.1.9. sigurnosnim čimbenicima u vezi s utovarom vozila: nadzor tereta (utovar i učvršćivanje), teškoće s različitim vrstama tereta (npr. tekući tereti, viseći tereti, ...), utovar i istovar roba i upotreba opreme za utovar (samo kategorije C, CE, C1, C1E);
- 4.1.10. odgovornost vozača za prijevoz putnika; udobnosti i sigurnosti putnika; prijevozu djece; potrebnim pregledima prije polaska; ispit znanja treba obuhvatiti sve vrste autobusa (autobusi za javni prijevoz i putnički autobusi, autobusi posebnih dimenzija itd.) (samo kategorije D, DE, D1, D1E).
- 4.2. Obvezna provjera općeg znanja o sljedećim dodatnim odredbama u vezi s kategorijama C, CE, D i DE:
- 4.2.1. načela konstrukcije i rada: motora s unutarnjim izgaranjem, tekućina (npr. motornog ulja, tekućine za hlađenje, tekućine za pranje vjetrobranskog stakla), sustava goriva, električnog sustava, sustava paljenja, sustava prijenosa (spojka, mjenjač itd.);

⁽¹⁾ SL L 370, 31.12.1985., str. 1. Uredba kako je stavljena izvan snage Uredbom (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 102, 11.4.2006., str. 1.).

⁽²⁾ SL L 370, 31.12.1985., str. 8. Uredba, kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 561/2006.

- 4.2.2. podmazivanje i zaštita od smrzavanja;
- 4.2.3. načela konstrukcije, montaže, pravilne uporabe i održavanja guma;
- 4.2.4. načela vrsta, djelovanja, glavnih dijelova, povezivanja, uporabe i svakodnevnog održavanja opreme za ograničenje brzine kretanja i regulatora brzine te upotrebe sustava protiv blokiranja kotača;
- 4.2.5. načela vrste, rada, glavnih dijelova, povezivanja, upotrebe i svakodnevnog održavanja sustava spojki (samo kategorije CE, DE);
- 4.2.6. metode utvrđivanja uzroka kvarova;
- 4.2.7. preventivno održavanje vozila i potrebni tekući popravci;
- 4.2.8. odgovornost vozača u pogledu preuzimanja, prijevoza i dostave robe u skladu s dogovorenim uvjetima (samo kategorije C, CE).

B. ISPIT VJEŠTINA I PONAŠANJA

5. Vozilo i njegova oprema

- 5.1. Upravljanje vozilom s ručnim prijenosom (mjenjačem) podliježe polaganju ispita vještina i ponašanja u vozilu s ručnim mjenjačem.

Ako kandidat položi ispit vještina i ponašanja u vozilu s automatskim mjenjačem, to se navodi u svakoj vozačkoj dozvoli koja se izdaje na temelju takvog ispita. Dozvole s takvom napomenom vrijede samo za upravljanje vozilima s automatskim mjenjačem.

„Vozilo s automatskim sustavom prijenosa (automatskim mjenjačem)” znači vozilo kod kojeg je moguće mijenjati brzinu (stupanj prijenosa) korištenjem isključivo papučice za gas ili kočnice.

- 5.2. Vozila koja se koriste za ispit vještina i ponašanja moraju ispunjavati niže navedene minimalne kriterije. Države članice mogu predvidjeti strože kriterije ili propisati i druge kriterije.

Kategorija A1:

Motocikl kategorije A1 bez bočne prikolice s radnim obujmom motora od najmanje 120 cm³ koji je sposoban postići brzinu od najmanje 90 km/h.

Kategorija A2:

Motocikl bez bočne prikolice s obujmom cilindra od najmanje 400 cm³ i snage motora od najmanje 25 kW.

Kategorija A:

Motocikl bez bočne prikolice s obujmom cilindra od najmanje 600 cm³ i snage motora od najmanje 40 kW.

Kategorija B:

Vozilo na četiri kotača kategorije B koje može postići brzinu od najmanje 100 km/h.

Kategorija BE:

Skup vozila sastavljen od ispitnog vozila kategorije B i priključnog vozila najveće dopuštene mase najmanje 1 000 kg, koji može postići brzinu od najmanje 100 km/h i koji ne spada u kategoriju B. Prostor priključnog vozila namijenjen prijevozu tereta sastoji se od zatvorenog dijela koji je širok i visok najmanje onoliko koliko i motorno vozilo. Zatvoreni dio može biti i nešto uži od motornog vozila ako je pogled vozača unazad moguć samo korištenjem vanjskih vozačkih zrcala (retrovizora) motornog vozila. Stvarna ukupna masa priključnog vozila mora iznositi najmanje 800 kg.

Kategorija B1:

Četverocikl koji može postići brzinu od najmanje 60 km/h.

Kategorija C:

Vozilo kategorije C, najveće dopuštene mase najmanje 12 000 kg, duljine najmanje 8 m, širine najmanje 2,40 m, koje može postići brzinu od najmanje 80 km/h. Vozilo je opremljeno sustavom protiv blokiranja kotača, mjenjačem koji ima najmanje osam brzina za vožnju naprijed i tahografom, kako je utvrđeno Uredbom (EEZ) br. 3821/85. Dio namijenjen prijevozu tereta sastoji se od zatvorenog dijela koji je širok i visok najmanje onoliko koliko i kabina. Stvarna ukupna masa vozila iznosi najmanje 10 000 kg.

Kategorija CE:

Ili zglobno vozilo ili kombinacija ispitnog vozila kategorije C i priključnog vozila duljine najmanje 7,5 m. Najveća dopuštena masa i zglobnog vozila i kombinacije iznosi najmanje 20 000 kg, duljina najmanje 14 m, a širina najmanje 2,4 m. Mogu postići brzinu od najmanje 80 km/h. Opremljeni su sustavom protiv blokiranja kotača, mjenjačem koji ima najmanje osam brzina za vožnju naprijed i tahografom, kako je utvrđeno Uredbom (EEZ) br. 3821/85. Teretni dio sastoji se od zatvorenog dijela koji je širok i visok najmanje onoliko koliko i kabina. Stvarna ukupna masa oba dijela, i zglobnog vozila i kombinacije, iznosi najmanje 15 000 kg.

Kategorija C1:

Vozilo potkategorije C1, najveće dopuštene mase najmanje 4 000 kg, duljine najmanje 5 m, koje može postići brzinu od najmanje 80 km/h. Opremljeno sustavom protiv blokiranja kotača i tahografom, kako je utvrđeno Uredbom (EEZ) br. 3821/85. Teretni dio sastoji se od zatvorenog dijela koji je širok i visok najmanje onoliko koliko i kabina.

Kategorija C1E:

Kombinacija sastavljena od ispitnog vozila potkategorije C1 i priključnog vozila najveće dopuštene mase najmanje 1 250 kg. Ta kombinacija mora biti dugačka najmanje 8 m i mora moći postići brzinu od najmanje 80 km/h. Teretni dio priključnog vozila sastoji se od zatvorenog dijela koji je širok i visok najmanje onoliko koliko i kabina. Zatvoreni dio može biti i nešto uži od kabine ako je pogled vozača unatrag moguć samo korištenjem vanjskih vozačkih zrcala (retrovizora) motornog vozila. Stvarna ukupna masa priključnog vozila iznosi najmanje 800 kg.

Kategorija D:

Vozilo kategorije D, duljine najmanje 10 m, širine najmanje 2,40 m, koje može postići brzinu od najmanje 80 km/h. Opremljeno je sustavom protiv blokiranja kotača i tahografom, kako je utvrđeno Uredbom (EEZ) br. 3821/85.

Kategorija DE:

Kombinacija sastavljena od ispitnog vozila kategorije D i priključnog vozila najveće dopuštene mase najmanje 1 250 kg, širine najmanje 2,40 m, koja može postići brzinu od najmanje 80 km/h. Teretni dio priključnog vozila sastoji se od zatvorenog dijela koji je najmanje 2 m širok i 2 m visok. Stvarna ukupna masa priključnog vozila iznosi najmanje 800 kg.

Kategorija D1:

Vozilo potkategorije D1, najveće dopuštene mase najmanje 4 000 kg, duljine najmanje 5 m, koje može postići brzinu od najmanje 80 km/h. Opremljeno je sustavom protiv blokiranja kotača i tahografom, kako je utvrđeno Uredbom (EEZ) br. 3821/85.

Kategorija D1E:

Kombinacija sastavljena od ispitnog vozila potkategorije D1 i priključnog vozila najveće dopuštene mase najmanje 1 250 kg, koja može postići brzinu od najmanje 80 km/h. Teretni dio priključnog vozila sastoji se od zatvorenog dijela koji je najmanje 2 m širok i 2 m visok. Stvarna ukupna masa priključnog vozila iznosi najmanje 800 kg.

Ispitna vozila za kategorije BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 i D1E, koja nisu u skladu s gore navedenim minimalnim kriterijima, ali su se koristila na dan ili prije stupanja na snagu ove Direktive mogu se nastaviti koristiti tijekom razdoblja od najviše deset godina od tog datuma. Države članice mogu provoditi zahtjeve u pogledu tereta koji ta vozila prevoze u roku deset godina od dana stupanja na snagu Direktive Komisije 2000/56/EZ⁽³⁾.

6. Vještine i ponašanja koji se provjeravaju za vozila kategorija A1, A2 i A

6.1. Priprema i tehnički pregled vozila u pogledu sigurnosti prometa na cestama

Kandidati moraju pokazati da su sposobni pripremiti se za sigurno upravljanje vozilom ispunjenjem sljedećih zahtjeva:

- 6.1.1. pravilno namještanje zaštitne opreme, kao što su rukavice, čizme, odjeća i zaštitna kaciga;
- 6.1.2. nasumična provjera stanja guma, kočnica, upravljača, prekidača za zaustavljanje u slučaju nužde (prema potrebi), lanca, razine ulja, svjetala, reflektora, pokazivača smjera i uređaja za davanje zvučnih znakova upozorenja.

6.2. Ispitivanje posebnih radnji koje se odnose na sigurnost prometa na cesti

- 6.2.1. postavljanje motocikla na oslonac, skidanje motocikla s oslonca, i njegovo pomicanje bez pomoći motora, hodanjem uz vozilo;
- 6.2.2. parkiranje motocikla na oslonac;
- 6.2.3. izvođenje najmanje dviju radnji pri maloj brzini, uključujući vožnju zavojima; to bi trebalo omogućiti ocjenu sposobnosti upravljanja spojkom u kombinaciji s kočnicom, održavanja ravnoteže, smjera gledanja i pravilnog položaja tijela na motociklu, kao i pravilnog položaja nogu na stalcima za noge;
- 6.2.4. izvođenje najmanje dviju radnji pri većoj brzini, od kojih se jedna izvodi u drugoj ili trećoj brzini pri brzini od najmanje 30 km/h, a druga izbjegavanjem zapreke pri brzini od najmanje 50 km/h; to bi trebalo omogućiti ocjenu položaja tijela na motociklu, smjera gledanja, održavanja ravnoteže, tehnike upravljanja i tehnike mijenjanja brzina;
- 6.2.5. kočenje: izvode se barem dvije vježbe kočenja, uključujući kočenje kočnicom za slučaj nužde pri minimalnoj brzini od 50 km/h; to bi trebalo omogućiti ocjenu sposobnosti rukovanja prednjom i stražnjom kočnicom, smjera pogleda i položaja tijela na motociklu.

Posebne radnje navedene u točkama 6.2.3. do 6.2.5. moraju se provesti najkasnije pet godina od stupanja na snagu Direktive 2000/56/EZ.

6.3. Ponašanje u prometu

Sljedeće vježbe, u uobičajenim uvjetima u prometu, kandidati moraju izvršiti posve sigurno, poduzimajući potrebne mjere opreza:

- 6.3.1. odlazak s mjesta parkiranja, nastavak vožnje nakon zaustavljanja u prometu; izlazak s kolnog ulaza;
- 6.3.2. vožnja na ravnim cestama; mimoilaženje vozila koja prilaze iz suprotnog smjera, uključujući vožnju u ograničenom prostoru;
- 6.3.3. vožnja zavojima;
- 6.3.4. raskrižja: prilaženje raskrižjima i čvorištima te njihov prijelaz;
- 6.3.5. promjena smjera vožnje: skretanje ulijevo i udesno; prestrojavanje u drugu prometnu traku;
- 6.3.6. približavanje autocesti ili sličnim cestama (ako postoje) te izlazak s njih: uključivanje u promet s trake za ubrzanje, isključivanje iz prometnog toka trakom za usporavanje;
- 6.3.7. pretjecanje/obilaženje: pretjecanje drugih vozila (ako je moguće); obilaženje zapreka, npr. parkiranih vozila; pretjecanje od strane drugih vozila (prema potrebi);
- 6.3.8. posebne karakteristike ceste (ako postoje): kružni tokovi; prijelazi preko željezničkih pruga u istoj razini; tramvajske/autobusne postaje; pješački prijelazi; vožnja uzbrdo/nizbrdo po dugačkim padinama;
- 6.3.9. poduzimanje potrebnih mjera opreza pri izlasku iz vozila.

⁽³⁾ Direktiva Komisije 2000/56/EZ od 14. rujna 2000. o izmjeni Direktive Vijeća 91/439/EEZ o vozačkim dozvolama (SL L 237, 21.9.2999., str. 45.).

7. Vještine i ponašanja koji se provjeravaju za vozila kategorije B, B1 i BE

7.1. Priprema i tehnički pregled vozila u pogledu sigurnosti prometa na cestama

Kandidati moraju pokazati da su sposobni pripremiti se za sigurnu vožnju ispunjavanjem sljedećih zahtjeva:

- 7.1.1. prilagođavanje sjedala prema potrebi kako bi se postigao pravilan sjedeći položaj;
- 7.1.2. prilagođavanje vozačkih zrcala (retrovizora), sigurnosnih pojasa i naslona za glavu, ako postoje;
- 7.1.3. provjera jesu li vrata zatvorena;
- 7.1.4. nasumična provjera stanja guma, upravljača, kočnica, tekućina (npr. motorno ulje, tekućina za hlađenje, tekućina za pranje vjetrobranskog stakla), svjetala, reflektora, pokazivača smjera i uređaja za davanje zvučnih znakova upozorenja;
- 7.1.5. provjera sigurnosnih čimbenika u vezi s utovarom tereta u vozilo: karoserija, oplata, vrata za utovar tereta, zaključavanje kabine, način utovara, osiguranje tereta (samo kategorija BE);
- 7.1.6. provjera mehanizma spajanja vučnog i priključnog vozila, kočnih i elektroničkih spojeva (samo kategorija BE).

7.2. Kategorija B i B1: ispitivanje posebnih radnji u pogledu sigurnosti prometa na cestama

Ispituju se sljedeće odabrane radnje (najmanje dvije radnje za četiri točke, uključujući jednu u vožnji unatrag):

- 7.2.1. vožnja unatrag po ravnom pravcu ili vožnja unatrag ulijevo ili udesno iza ugla držeći se ispravne prometne trake;
- 7.2.2. polukružno okretanje vozila korištenjem brzina za kretanje naprijed ili nazad;
- 7.2.3. parkiranje vozila i napuštanje parkirnog prostora (paralelno, ukoso ili pod pravim kutom, vožnjom naprijed ili natrag na ravnom, uzbrdici ili nizbrdici);
- 7.2.4. precizno kočenje do zaustavljanja, no izvođenje zaustavljanja u slučaju nužde nije obvezno.

7.3. Kategorija BE: ispitivanje posebnih radnji u pogledu sigurnosti prometa na cestama

- 7.3.1. Spajanje i odvajanje ili odvajanje i ponovno spajanje priključnog vozila na motorno vozilo; radnja mora uključivati i vučno vozilo koje je parkirano uz priključno vozilo (tj. ne u nizu);
- 7.3.2. vožnja unatrag duž zavoja u pravcu o kojem odlučuje država članica;
- 7.3.3. sigurno parkiranje radi utovara/istovara.

7.4. Ponašanje u prometu

Sljedeće vježbe, u uobičajenim uvjetima u prometu, kandidati moraju izvršiti posve sigurno, poduzimajući potrebne mjere opreza:

- 7.4.1. napuštanje mjesta parkiranja, nastavak vožnje nakon zaustavljanja u prometu; izlazak s kolnog ulaza;
- 7.4.2. vožnja na ravnim cestama; mimoilaženje s vozilima iz suprotnog smjera, uključujući vožnju u ograničenom prostoru;
- 7.4.3. vožnja zavojima;
- 7.4.4. raskrižja: prilaženje raskrižjima i čvorištima te njihov prijelaz;
- 7.4.5. promjena smjera vožnje: skretanje ulijevo i udesno; prestrojavanje u drugu prometnu traku;
- 7.4.6. približavanje autocesti ili sličnim cestama (ako postoje) te izlazak s istih: uključivanje u promet s trake za ubrzanje, isključivanje iz prometnog toka trakom za usporavanje;
- 7.4.7. pretjecanje/obilaženje: pretjecanje drugih vozila (ako je moguće); obilaženje zapreka, npr. parkiranih vozila, pretjecanje od strane drugih vozila (prema potrebi);
- 7.4.8. posebne karakteristike ceste (ako postoje): kružni tokovi; prijelazi preko željezničkih pruga u istoj razini; tramvajske/autobusne postaje; pješački prijelazi; vožnja uzbrdo/nizbrdo po dugim padinama;
- 7.4.9. poduzimanje potrebnih mjera opreza pri izlasku iz vozila.

8. **Vještine i ponašanja koji se provjeravaju za vozila kategorija C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 i D1E**
- 8.1. *Priprema za vožnju i tehnički pregled vozila u pogledu sigurnosti prometa na cestama*
- Kandidati moraju pokazati da su sposobni pripremiti se za sigurnu vožnju ispunjavanjem sljedećih zahtjeva:
- 8.1.1. prilagođavanje sjedala prema potrebi kako bi se postigao pravilan sjedeći položaj;
- 8.1.2. podešavanje vozačkih zrcala (retrovizora), sigurnosnih pojasa i naslona za glavu, ako postoje;
- 8.1.3. nasumična provjera stanja guma, upravljača, kočnica, svjetala, reflektora, pokazivača smjera i uređaja za davanje zvučnih znakova upozorenja;
- 8.1.4. provjera servo sustava kočenja i upravljanja; provjera stanja kotača, matica kotača, blatobrana, vjetrobranskog stakla, prozora i brisača, tekućina (npr. motorno ulje, tekućina za hlađenje, tekućina za pranje stakla); provjera i korištenje ploče s instrumentima, uključujući tahograf, kako je utvrđeno Uredbom (EEZ) br. 3821/85;
- 8.1.5. provjera zračnog pritiska, posude za zrak i ovjesa;
- 8.1.6. provjera sigurnosnih čimbenika u vezi s utovarom tereta u vozilo: karoserija, oplata, vrata za utovar tereta, mehanizam utovara (ako postoji), zaključavanje kabine (ako postoji), način utovara, osiguravanje tereta (samo kategorije C, CE, C1, C1E);
- 8.1.7. provjera mehanizma spajanja vučnog i priključnog vozila, kočnih i elektroničkih spojeva (samo kategorije CE, C1E, DE, D1E);
- 8.1.8. sposobnost poduzimanja posebnih mjera za sigurnost vozila; pregled karoserije, servisnih vrata, izlaza u slučaju nužde, opreme za prvu pomoć, aparata za gašenje požara i druge sigurnosne opreme (samo kategorije D, DE, D1, D1E);
- 8.1.9. čitanje autokarte, planiranje itinerera, uključujući korištenje elektroničkih sustava navođenja (nije obvezno).
- 8.2. *Ispitivanje posebnih radnji u pogledu sigurnosti prometa na cestama*
- 8.2.1. spajanje i odvajanje ili odvajanje i ponovno spajanje priključnog vozila na motorno vozilo; radnja mora uključivati i vučno vozilo koje je parkirano uz priključno vozilo (tj. ne u nizu) (samo kategorije CE, C1E, DE, D1E);
- 8.2.2. vožnja unatrag duž zavoja u pravcu o kojem odlučuju države članice;
- 8.2.3. sigurno parkiranje radi utovara/istovara na utovarnoj rampi/platformi ili sličnoj strukturi (samo kategorije C, CE, C1, C1E);
- 8.2.4. parkiranje kako bi se putnicima omogućio siguran ukrcaj u autobus ili iskrcaj iz autobusa (samo kategorije D, DE, D1, D1E).
- 8.3. *Ponašanje u prometu*
- Sljedeće vježbe, u uobičajenim uvjetima u prometu, kandidati moraju izvršiti posve sigurno, poduzimajući potrebne mjere opreza:
- 8.3.1. napuštanje mjesta parkiranja, nastavak vožnje nakon zaustavljanja u prometu; izlazak s kolnog ulaza;
- 8.3.2. vožnja na ravnim cestama; mimoilaženje s vozilima iz suprotnog smjera, uključujući vožnju u ograničenom prostoru;
- 8.3.3. vožnja zavojima;
- 8.3.4. raskrižja: prilaženje raskrižjima i čvorištima te njihov prijelaz;
- 8.3.5. promjena smjera vožnje: skretanje ulijevo i udesno, prestrojavanje u drugu prometnu traku;
- 8.3.6. približavanje autocesti ili sličnim cestama (ako postoje) te izlazak s njih: uključivanje u promet s trake za ubrzanje, isključivanje iz prometnog toka trakom za usporavanje;
- 8.3.7. pretjecanje/obilaženje: pretjecanje drugih vozila (ako je moguće); obilaženje zapreka, npr. parkiranih vozila, pretjecanje od strane drugih vozila (prema potrebi);

- 8.3.8. posebne karakteristike cesta (ako postoje): kružni tokovi; prijelazi preko željezničkih pruga u istoj razini; tramvajske/autobusne postaje; pješački prijelazi; vožnja uzbrdo/nizbrdo po dugim padinama;
- 8.3.9. poduzimanje potrebnih mjera opreza pri izlasku iz vozila.

9. Ocjenjivanje ispita vještina i ponašanja

- 9.1. Ocjena svake od gore navedenih situacija u vožnji mora odražavati stupanj spretnosti kojom kandidat upravlja vozilom kao i pokazanu sposobnost za potpuno sigurnu vožnju u prometu. Tijekom čitavog ispita ovlašteni ispitivač mora se osjećati sigurno. Pogreške u vožnji ili opasno ponašanje koje neposredno ugrožava sigurnost ispitnog vozila, njegovih putnika ili drugih sudionika u cestovnom prometu kažnjava se neprolaskom na ispitni bez obzira na to jesu li ovlašteni ispitivač ili osoba u pratnji intervenirali. Ipak, ovlašteni ispitivač ima pravo odlučiti treba li ispit vještine i ponašanja održati do kraja.

Ovlašteni ispitivači moraju biti osposobljeni za ispravno ocjenjivanje kandidatove sposobnosti sigurnog upravljanja vozilom. Rad ovlaštenih ispitivača prati i nadzire tijelo koje ovlasti država članica kako bi se osiguralo ispravno i dosljedno ocjenjivanje pogrešaka u skladu sa standardima utvrđenima u ovome Prilogu.

- 9.2. Tijekom ocjenjivanja ovlašteni ispitivači trebaju posvetiti posebnu pažnju činjenici vozi li kandidat defenzivno i obzirno. Ta ocjena treba odražavati cjelokupni stil vožnje, a ovlašteni ispitivač u obzir treba uzeti sveobuhvatan profil kandidata. Kriteriji uključuju prilagođenu i odlučnu (sigurnu) vožnju uz istodobno vođenje računa o uvjetima na cesti i vremenskim prilikama, drugom prometu, interesima drugih sudionika u cestovnom prometu (posebno onih ranjivijih) te sposobnosti predviđanja.
- 9.3. Ovlašteni ispitivač nadalje ocjenjuje sljedeće:
  - 9.3.1. kontrolira li kandidat vozilo vodeći pritom računa o sljedećem: ispravno korištenje sigurnosnih pojaseva, vozačkih zrcala (retrovizora), naslona za glavu; sjedala; ispravno korištenje svjetala i druge opreme; ispravno korištenje spojke, mjenjača, papučice za gas, sustava kočenja (uključujući treći sustav kočenja, ako postoji), ispravno upravljanje; kontrola vozila u različitim uvjetima, pri različitim brzinama; stabilnost na cesti, težina i dimenzije te karakteristike vozila; težina i vrsta tereta (samo kategorije BE, C, CE, C1, C1E, DE, D1E); udobnost putnika (samo kategorije D, DE, D1, D1E) (bez naglog ubrzanja, glatka vožnja bez naglog kočenja);
  - 9.3.2. vozi li ekonomično i na način koji nije štetan za okoliš vodeći računa o broju okretaja u minuti, mijenjanju brzina, kočenju i ubravanju (samo kategorije BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1, D1E);
  - 9.3.3. opažanje: panoramsko opažanje; ispravno korištenje vozačkih zrcala (retrovizora); gledanje na daljinu, na srednju i bližu razdaljinu;
  - 9.3.4. prednost/propuštanje: prednost na raskrižjima, sjecištima i čvorištima; davanje prednosti u drugim okolnostima (npr. mijenjanje smjera, mijenjanje prometne trake, posebne radnje);
  - 9.3.5. ispravan položaj na cesti: ispravan položaj na cesti, u prometnim trakama, na kružnim tokovima, krivinama, ovisno o vrsti i karakteristikama vozila; prethodno pozicioniranje;
  - 9.3.6. držanje razmaka: držanje odgovarajućeg razmaka ispred i sa strane vozila; držanje odgovarajućeg razmaka u odnosu na druge sudionike u prometu na cestama;
  - 9.3.7. brzina: ne prekoračuje najveću dopuštenu brzinu; prilagođava brzinu vremenskim prilikama i uvjetima na cesti te, prema potrebi, nacionalnim ograničenjima brzine; vozi takvom brzinom koja omogućuje zaustavljanje unutar vidljive i slobodne udaljenosti; prilagođava brzinu općoj brzini iste vrste sudionika u prometu na cestama;
  - 9.3.8. prometna svjetla, prometni znakovi i druge oznake: poštivanje svjetlosne signalizacije; poštivanje uputa osoba ovlaštenih za upravljanje prometom; poštivanje prometnih znakova (zabrana ili zapovjedi); odgovarajuće poštivanje oznaka na cesti;
  - 9.3.9. signaliziranje: prema potrebi, odgovarajuće i pravodobno davanje signala; pravilno pokazivanje smjera; odgovarajuće postupanje u pogledu svih signala drugih sudionika u prometu na cestama;
  - 9.3.10. kočenje i zaustavljanje: pravodobno smanjenje brzine, kočenje ili zaustavljanje ovisno o okolnostima; predviđanje; korištenje različitih sustava kočenja (samo za kategorije C, CE, D, DE); korištenje drugih sustava za smanjenje brzine osim kočenja (samo za kategorije C, CE, D, DE).

10. Trajanje ispita

Trajanje ispita i prijedena udaljenost moraju biti dostatni za ocjenjivanje vještina i ponašanja kandidata propisanih u stavku B ovog Priloga. Vožnja ni u kojem slučaju ne smije trajati kraće od 25 minuta za kategorije A, A1, A2, B, B1 i BE, odnosno 45 minuta za druge kategorije. To ne uključuje vrijeme za prijam kandidata, pripremu vozila, tehnički pregled vozila u pogledu sigurnosti prometa na cestama, izvođenje posebnih radnji i objavu rezultata praktičnog ispita.

11. Mjesto održavanja ispita

Dio ispita u kojem se ocjenjuju posebne radnje može se održati na posebnom ispitnom poligonu. Dio ispita u kojem se ocjenjuje ponašanje u prometu održava se, ako je to moguće, na cestama izvan naselja, na brzim cestama i autocestama (ili sličnim cestama), kao i na svim vrstama gradskih cesta (naseljena područja, područja s ograničenjem brzine na 30 km/h i 50 km/h, gradske brze ceste), koje predstavljaju različite vrste poteškoća s kojima se vozači obično susreću. Poželjno je i da se ispiti održavaju u različitim uvjetima gustoće prometa. Vrijeme provedeno na cesti treba optimalno iskoristiti kako bi se kandidat ocijenio u svim različitim zonama prometa u kojima se može naći, stavljajući poseban naglasak na prijelaze iz jedne u drugu zonu.

II. ZNANJE, VJEŠTINE I PONAŠANJE PRI UPRAVLJANJU MOTORNIM VOZILOM

Vozači svih motornih vozila moraju u svakom trenutku imati znanje i vještine te se ponašati kako je opisano u točkama od 1. do 9. kako bi bili sposobni:

- prepoznati opasnosti u prometu i procijeniti njihovu ozbiljnost,
- dovoljno dobro upravljati vozilom kako ne bi uzrokovali opasne situacije te na odgovarajući način reagirati ako do takvih situacija dođe,
- poštovati prometne propise, a osobite one namijenjene sprečavanju prometnih nesreća i održavanju prometnog toka,
- prepoznati bilo kakve značajnije tehničke kvarove na svojim vozilima, posebno one koji ugrožavaju sigurnost, te ih na odgovarajući način otkloniti,
- voditi računa o svim čimbenicima koji utječu na ponašanje tijekom vožnje (npr. alkohol, umor, slabi vid itd.) kako bi zadržali prisebnost potrebnu za sigurnu vožnju,
- doprinijeti sigurnosti svih sudionika u prometu na cestama, posebno onih najslabijih i najizloženijih, iskazivanjem primjerenog poštivanja prema drugima.

Države članice mogu donijeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da vozači koji su izgubili znanja i vještine i koji se ne znaju ponašati kako je opisano u točkama od 1. do 9. mogu obnoviti ta znanja i vještine te se nastaviti ponašati onako kako je to potrebno za upravljanje motornim vozilom.

PRILOG III.

MINIMALNI STANDARDI PSIHOFIZIČKE SPOSOBNOSTI POTREBNE ZA UPRAVLJANJE MOTORNIM VOZILOM

DEFINICIJE

1. U svrhu ovog Priloga vozači su razvrstani u dvije skupine:
  - 1.1. Prva skupina:

vozači vozila kategorija A, A1, A2, AM, B, B1 i BE.
  - 1.2. Druga skupina:

vozači vozila kategorija C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 i D1E.
  - 1.3. Nacionalni propisi mogu predvidjeti da se odredbe iz ovog Priloga koje se odnose na vozače druge skupine primjenjuju na vozače vozila kategorije B koji koriste svoje vozačke dozvole u službene svrhe (taksi vozila, vozila hitne pomoći, i dr.).
2. Slično, kandidati za prvu vozačku dozvolu ili za produljenje vozačke dozvole razvrstavaju se u skupinu u koju će spadati nakon što im se dozvola izda ili produlji.

ZDRAVSTVENI PREGLEDI

3. Prva skupina:

Od kandidata se zahtijeva da obavi zdravstveni pregled ako pri ispunjavanju potrebnih formalnosti ili tijekom ispita koji mora položiti prije dobivanja vozačke dozvole postane jasno da kandidat ima jedan ili više zdravstvenih nedostataka navedenih u ovome Prilogu.
4. Druga skupina:

Kandidati obavljaju zdravstvene preglede prije nego što im se prvi put izda vozačka dozvola, a potom u skladu s nacionalnim propisima na snazi u državi članici uobičajenog boravišta prilikom svakog produljenja vozačke dozvole.
5. Standardi koje država članica utvrdi za izdavanje ili svako naknadno produljenje vozačke dozvole mogu biti stroži od onih utvrđenih u ovom Prilogu.

VID

6. Svi kandidati za vozačku dozvolu obavljaju odgovarajući pregled kako bi se osiguralo da imaju odgovarajuću oštrinu vida za upravljanje motornim vozilom. Ako postoji razlog za sumnju u kandidatov vid, pregledava ga nadležno zdravstveno tijelo. Tijekom tog pregleda posebna pozornost posvećuje se sljedećem: oštrini vida, vidnom polju, vidu pri slaboj svjetlosti i progresivnim očnim bolestima.

U smislu ovog Priloga intraokularne leće ne smatraju se korektivnim lećama.

Prva skupina:

- 6.1. Kandidati za vozačku dozvolu ili produljenje vozačke dozvole moraju imati binokularnu oštrinu vida, prema potrebi s korektivnim lećama, od najmanje 0,5 ako se gleda na oba oka. Vozačke dozvole se ne izdaju ili produljuju ako se tijekom zdravstvenog pregleda pokaže da je horizontalno vidno polje manje od 120°, osim u iznimnim slučajevima koji su opravdano utemeljeni na povoljnom medicinskom mišljenju i pozitivnom praktičnom ispitu, ili ako dotična osoba pati od bilo kojeg drugog očnog stanja koje bi moglo ugroziti sigurnost upravljanja vozilom. Ako se otkrije progresivna očna bolest, vozačka dozvola može se izdati ili produljiti pod uvjetom da kandidat redovito obavlja zdravstveni pregled pri nadležnom zdravstvenom tijelu.
- 6.2. Kandidati za vozačku dozvolu ili produljenje vozačke dozvole koji imaju potpuni funkcionalni gubitak vida na jedno oko ili koji koriste samo jedno oko (npr. u slučaju diplopije) moraju imati oštrinu vida od najmanje 0,6, prema potrebi s korektivnim lećama. Nadležno zdravstveno tijelo mora potvrditi da to stanje monokularnog vida postoji dovoljno dugo da omogući prilagodbu i da je vidno polje u tom oku normalno.

Druga skupina:

- 6.3. Kandidati za vozačku dozvolu ili produljenje vozačke dozvole moraju imati oštrinu vida, prema potrebi s korektivnim lećama, od najmanje 0,8 na boljem oku i najmanje 0,5 na slabijem oku. Ako se za postizanje vrijednosti od 0,8 i 0,5 koriste korektivne leće, nekorrigirana oštrina vida na svakom oku mora iznositi 0,05 ili se, pak, minimalna oštrina (0,8 i 0,5) mora postići ili korekcijom pomoću naočala čija snaga ne prelazi dioptriju od plus ili minus 8 ili pomoću kontaktnih leća (nekorrigirani vid = 0,05). Korekcija se mora dobro podnositi. Vozačka dozvola ne smije se izdati ili produljiti kandidatima ili vozačima koji nemaju normalno binokularno vidno polje ili koji imaju diplopiju.

SLUH

7. Kandidatu ili vozaču druge skupine smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola u skladu s mišljenjem nadležnog zdravstvenog tijela. Tijekom zdravstvenog pregleda posebna pozornost posvetit će se opsegu za kompenzaciju.

OSOBE S LOKOMOTORNIM OŠTEĆENJEM

8. Kandidatu ili vozaču koji pati od kronične bolesti ili abnormalnosti lokomotornog sustava zbog koje je upravljanje motornim vozilom opasno ne smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola.

Prva skupina:

- 8.1. Osobama ili vozačima s tjelesnim invaliditetom može se izdati vozačka dozvola, prema potrebi s određenim ograničenjima, nakon što nadležno zdravstveno tijelo izda mišljenje. To mišljenje mora se temeljiti na zdravstvenoj procjeni predmetne kronične bolesti ili abnormalnosti te, prema potrebi, na praktičnom ispit. U njemu se mora naznačiti i koju vrstu prilagodbe je potrebno učiniti na vozilu te treba li vozaču ugraditi ortopedski uređaj ako ispit vještina i ponašanja pokaže da s takvim uređajem upravljanje vozilom ne bi bilo opasno.
- 8.2. Svakom kandidatu koji pati od progresivne kronične bolesti može se izdati ili produljiti vozačka dozvola pod uvjetom da se redovito podvrgava pregledima kako bi se utvrdilo je li i dalje sposoban posve sigurno upravljati vozilom.

Ako je riječ o stabilnom invaliditetu, vozačka dozvola može se izdati ili produljiti bez da kandidat obavlja redovite zdravstvene preglede.

Druga skupina:

- 8.3. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenim definicijom ove skupine.

KARDIOVASKULARNE BOLESTI

9. Svaka bolest koja bi kandidata za izdavanje prve vozačke dozvole ili vozača koji podnosi zahtjev za produljenje vozačke dozvole mogla izložiti iznenadnom zatajenju kardiovaskularnog sustava tako da dođe do iznenadnog oštećenja moždanih funkcija predstavlja opasnost za sigurnost prometa na cestama.

Prva skupina:

- 9.1. Kandidatu ili vozaču s teškom aritmijom ne smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola.
- 9.2. Kandidatu ili vozaču s ugrađenim elektrostimulatorom srca može se izdati ili produljiti vozačka dozvola na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i redovitih zdravstvenih pregleda.
- 9.3. Pitanje treba li izdati, odnosno produljiti vozačku dozvolu kandidatu ili vozaču koji boluje od abnormalnog arterijskog krvnog pritiska procjenjuje se s obzirom na druge rezultate pregleda, s tim povezane komplikacije i opasnost koju te komplikacije mogu predstavljati za sigurnost prometa na cestama.
- 9.4. U pravilu, kandidatu ili vozaču koji tijekom mirovanja ili kad ga obuzmu emocije pati od angine pectoris ne smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola. Kandidatu ili vozaču koji je pretrpio miokardijalni infarkt vozačka dozvola izdaje se ili produljuje na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i, prema potrebi, redovitih zdravstvenih pregleda.

Druga skupina:

- 9.5. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenim definicijom ove skupine.

DIABETES MELLITUS

10. Kandidatu ili vozaču koji boluju od diabetes mellitus može se izdati ili produljiti vozačka dozvola na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i redovitih zdravstvenih pregleda prilagođenih svakom pojedinom slučaju.

Druga skupina:

- 10.1. Kandidatu ili vozaču u ovoj skupini koji pati od diabetes mellitus i koji se liječi inzulinom vozačka se dozvola može izdati ili produljiti samo u vrlo iznimnim slučajevima koji su opravdano utemeljeni na ovlaštenom medicinskom mišljenju te na temelju redovitih zdravstvenih pregleda.

NEUROLOŠKE BOLESTI

11. Vozačka dozvola ne smije se izdati ili produljiti kandidatu ili vozaču koji pati od teške neurološke bolesti, osim ako je uz zahtjev priloženo ovlašteno medicinsko mišljenje.

Neurološke smetnje povezane s bolestima ili kirurškim zahvatima na središnjem ili perifernom živčanom sustavu koje imaju za posljedicu senzorna ili motorna oštećenja te utječu na ravnotežu i koordinaciju trebaju se na odgovarajući način uzeti u obzir, imajući u vidu njihove funkcionalne učinke i rizik napredovanja. U takvim slučajevima, te ako postoji rizik pogoršanja, vozačka dozvola izdaje se ili produljuje na temelju redovitih pregleda.

12. Epileptički napadaji ili druge iznenadne smetnje stanja svijesti, ako do njih dođe kod osobe koja upravlja motornim vozilom, predstavljaju ozbiljnu opasnost za sigurnost prometa na cestama.

Prva skupina:

- 12.1. Dozvola se može izdati ili produljiti na temelju pregleda nadležnog zdravstvenog tijela i redovitih zdravstvenih pregleda. To tijelo odlučuje o stanju epilepsije ili drugih smetnji svijesti, njihovom kliničkom obliku i napredovanju (na primjer, ni jedan napad u posljednje dvije godine), primijenjenoj terapiji i njezinim rezultatima.

Druga skupina:

- 12.2. Kandidatu ili vozaču koji ima ili bi mogao imati epileptičke napadaje ili druge iznenadne smetnje stanja svijesti ne smije se izdati ili produljiti vozačka dozvola.

DUŠEVNE SMETNJE

Prva skupina:

- 13.1. Vozačke dozvole ne smiju se izdati ili produljiti kandidatima ili vozačima koji boluju od:

- ozbiljnih duševnih smetnji, bilo prirođenih bilo uzrokovanih bolešću, šokom ili neurokirurškim zahvatima,
- ozbiljne duševne zaostalosti,
- ozbiljnih problema ponašanja uzrokovanih starenjem; ili deformacije osobnosti koje dovode do ozbiljno narušene sposobnosti prosuđivanja, ponašanja ili prilagodljivosti,

osim ako njihovim zahtjevima nije priloženo ovlašteno medicinsko mišljenje i, prema potrebi, na temelju redovitih zdravstvenih pregleda.

Druga skupina:

- 13.2. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenim definicijom ove skupine.

ALKOHOL

14. Konzumiranje alkohola predstavlja veliku opasnost za sigurnost prometa na cestama. S obzirom na razmjere tog problema, zdravstvena struka mora biti vrlo oprezna.

Prva skupina:

- 14.1. Vozačka se dozvola ne smije izdati ili produžiti kandidatu ili vozaču koji je ovisan o alkoholu ili koji se ne može suzdržati od vožnje u alkoholiziranom stanju.

Kandidatu ili vozaču koji je u prošlosti bio ovisan o alkoholu može se izdati ili produžiti vozačka dozvola nakon dokazanog razdoblja apstinencije te na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i redovitih zdravstvenih pregleda.

Druga skupina:

- 14.2. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenima definicijom ove skupine.

DROGE I LIJEKOVI

15. Zloraba:

Vozačka se dozvola ne izdaje ili produžuje kandidatu ili vozaču koji je ovisan o psihotropnim tvarima ili koji nije ovisan o takvim tvarima, ali ih redovito zloupotrebljava, bez obzira na kategoriju dozvole koja se traži.

Redovito korištenje:

Prva skupina:

- 15.1. Kandidatu ili vozaču koji u bilo kojem obliku redovito koristi psihotropne tvari koje mogu narušiti sposobnost sigurnog upravljanja vozilom ne smije se izdati ili produžiti vozačka dozvola ako su konzumirane količine takve da nepovoljno utječu na sposobnost upravljanja vozilom. To vrijedi i za sve druge medicinske proizvode ili kombinacije medicinskih proizvoda koji utječu na sposobnost upravljanja vozilom.

Druga skupina:

- 15.2. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenim definicijama ove skupine.

BUBREŽNE SMETNJE

Prva skupina:

- 16.1. Kandidatu ili vozaču koji pati od ozbiljnih bubrežnih smetnji izdaje se ili produžuje vozačka dozvola na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i redovitih zdravstvenih pregleda.

Druga skupina:

- 16.2. Osim u iznimnim slučajevima koji su opravdano utemeljeni na ovlaštenom medicinskom mišljenju te na temelju redovitih liječničkih pregleda, vozačka se dozvola ne smije izdati ili produžiti kandidatu ili vozaču koji boluje od teških i nepovratnih bubrežnih smetnji.

RAZNE ODREDBE

Prva skupina:

- 17.1. Kandidatu ili vozaču s presađenim organom ili umjetnim implantatom koji utječe na sposobnost upravljanja vozilom može se izdati ili produžiti vozačka dozvola na temelju ovlaštenog medicinskog mišljenja i, prema potrebi, redovitih zdravstvenih pregleda.

Druga skupina:

- 17.2. Nadležno zdravstveno tijelo vodi računa o dodatnim rizicima i opasnostima povezanim s upravljanjem vozilima obuhvaćenim definicijom ove skupine.

18. U pravilu, vozačka se dozvola ne smije izdati ili produžiti kandidatu ili vozaču koji pati od bilo kakve smetnje koja nije spomenuta u prethodnom stavku, ali koja bi mogla predstavljati ili izazvati funkcionalnu nesposobnost koja utječe na sigurnost za volanom, osim ako njegov zahtjev nije popraćen ovlaštenim medicinskim mišljenjem te, prema potrebi, na temelju redovitih liječničkih pregleda.

PRILOG IV.

MINIMALNI STANDARDI ZA OSOBE KOJE PROVODE PRAKTIČNI DIO VOZAČKOG ISPITA

1. **Tražene sposobnosti ovlaštenog ispitivača**
  - 1.1. Osoba ovlaštena obavljati praktičnu procjenu kandidatova upravljanja motornim vozilom mora imati znanja, vještine i razumijevanje povezane s temama iz točaka 1.2. do 1.6.
  - 1.2. Sposobnosti ovlaštenog ispitivača moraju biti relevantne za ocjenu kandidatova upravljanja vozilom za kategoriju vozačke dozvole za koju se obavlja vozački ispit.
  - 1.3. Znanje o vožnji i razumijevanje vožnje te ocjenjivanje:
    - teorija ponašanja tijekom upravljanja vozilom u prometu,
    - percepcija opasnosti i izbjegavanja nesreće,
    - nastavni plan na kojem se temelje standardi vozačkog ispita,
    - zahtjevi u vezi s vozačkim ispitom,
    - odgovarajući cestovni i prometni propisi, uključujući odgovarajuće propise EU-a i nacionalne propise te smjernice za tumačenje,
    - teorija i tehnike ocjenjivanja,
    - defanzivna vožnja.
  - 1.4. Vještine ocjenjivanja:
    - sposobnost točnog opažanja, nadgledanja i procjene cjelokupnog kandidatova upravljanja vozilom, posebno:
      - ispravno i sveobuhvatno prepoznavanje opasnih situacija,
      - točno određivanje uzroka i vjerojatnog učinka takvih situacija,
      - razina osposobljenosti i prepoznavanje pogrešaka,
      - jednoznačnost i dosljednost pri ocjenjivanju,
    - brzo prikupljanje informacija i odabir ključnih točaka,
    - predviđanje i prepoznavanje potencijalnih problema i razrada strategija za njihovo rješavanje,
    - pružanje pravodobnih i konstruktivnih povratnih informacija.
  - 1.5. Osobne vozačke vještine:
    - Osoba ovlaštena za provođenje praktičnog dijela vozačkog ispita za određenu kategoriju vozačke dozvole mora biti sposobna upravljati tom vrstom motornog vozila prema dosljedno visokim standardima.
  - 1.6. Kvaliteta usluge:
    - odrediti što kandidat može očekivati tijekom ispita te mu to priopćiti,
    - izražavati se jasno, biranim sadržajem, načinom i jezikom prilagođenim slušatelju i kontekstu te odgovarati na upite kandidata,
    - pružiti jasne povratne informacije o rezultatima ispita,
    - odnositi se prema kandidatima s poštovanjem i bez diskriminacije.
  - 1.7. Poznavanje tehničkih i fizičkih značajki vozila:
    - poznavanje tehničkih značajki vozila, kao što su upravljanje, gume, kočnice, svjetla, posebno za motocikle i teretna vozila,
    - sigurnost tereta,
    - poznavanje fizičkih značajki vozila, kao što su brzina, trenje, dinamika, energija.
  - 1.8. Vožnja uz nisku potrošnju goriva te na način koji nije štetan za okoliš.

2. Opći uvjeti

2.1. Ovlašteni ispitivač za kategoriju B:

- (a) mora imati vozačku dozvolu kategorije B najmanje 3 godine;
- (b) mora imati najmanje 23 godine;
- (c) mora uspješno položiti stručni ispit iz točke 3. ovog Priloga te nakon tog održavati razinu kvalitete i prolaziti periodičko stručno usavršavanje iz točke 4. ovog Priloga;
- (d) mora proći stručnu izobrazbu nakon koje se stječe najmanje razina 3, kako je određeno Odlukom Vijeća 85/368/EEZ od 16. srpnja 1985. o usporedivosti kvalifikacija stručne izobrazbe među državama članicama Europske zajednice ⁽¹⁾;
- (e) ne smije istodobno obavljati zanimanje instruktora vožnje u autoškoli.

2.2. Ovlašteni ispitivač za ostale kategorije:

- (a) mora imati vozačku dozvolu dotične kategorije ili jednakovrijedno znanje stečeno odgovarajućom profesionalnom kvalifikacijom;
- (b) mora uspješno položiti stručni ispit iz točke 3. ovog Priloga te nakon tog održavati razinu kvalitete i prolaziti periodičko stručno usavršavanje poštovati iz točke 4. ovog Priloga;
- (c) prije toga je najmanje tri godine bio kvalificirani ovlašteni ispitivač za kategoriju B; ispunjenje uvjeta navedenog trogodišnjeg iskustva neće se tražiti ako ovlašteni ispitivač dokaže sljedeće:
  - najmanje petogodišnje iskustvo upravljanja vozilom predmetne kategorije, ili
  - teorijsku i praktičnu ocjenu sposobnosti upravljanja vozilom standarda višeg od onog potrebnog za dobivanje vozačke dozvole, čime taj zahtjev postaje izlišnim,
- (d) mora obaviti stručnu izobrazbu nakon koje se stječe najmanje razina 3, kako je određeno Odlukom 85/368/EEZ;
- (e) ne smije istodobno obavljati zanimanje instruktora vožnje u autoškoli.

2.3. Jednakovrijednosti

- 2.3.1. Države članice mogu ovlastiti ovlaštenog ispitivača da provodi vozačke ispite za kategorije AM, A1, A2 i A nakon položenog stručnog ispita iz točke 3. za jednu od tih kategorija.
- 2.3.2. Države članice mogu ovlastiti ovlaštenog ispitivača da provodi vozačke ispite za kategorije C1, C, D1 i D nakon položenog stručnog ispita iz točke 3. za jednu od tih kategorija.
- 2.3.3. Države članice mogu ovlastiti ovlaštenog ispitivača da provodi vozačke ispite za kategorije BE, C1E, CE, D1E i DE nakon položenog stručnog ispita iz točke 3. za jednu od tih kategorija.

3. Stručni ispit

3.1. Temeljno osposobljavanje

- 3.1.1. Prije no što se osoba može ovlastiti za provođenje vozačkih ispita, ona mora na zadovoljavajući način obaviti program obuke koji odredi država članica kako bi stekla sposobnosti navedene u točki 1.
- 3.1.2. Države članice određuju odgovara li sadržaj bilo kojeg posebnog programa obuke ovlaštenju za provođenje vozačkih ispita za jednu ili više kategorija vozačkih dozvola.

⁽¹⁾ SL L 199, 31.7.1985., str. 56.

3.2. Ispiti

- 3.2.1. Prije no što se osoba može ovlastiti za provođenje vozačkih ispita, ona mora pokazati zadovoljavajuću razinu znanja, razumijevanja, vještina i sposobnosti u vezi s temama navedenima u točki 1.
- 3.2.2. Države članice provode postupak provjere kojim se, na pedagoški primjeren način, ocjenjuju sposobnosti osobe definirane pod točkom 1., posebno točkom 1.4. Postupak ispitivanja mora uključivati i teorijski i praktični dio. Prema potrebi, može se koristiti ocjenjivanje temeljeno na računalu. O pojedinostima u vezi s vrstom i trajanjem ispita i ocjenjivanja u okviru postupka provjere odlučuje svaka država članica.
- 3.2.3. Države članice moraju odrediti odgovara li sadržaj određene provjere ovlaštenju za provođenje praktičnog dijela vozačkog ispita za jednu ili više kategorija vozačkih dozvola.

4. Održavanje razine kvalitete i periodičko stručno usavršavanje

4.1. Održavanje razine kvalitete

- 4.1.1. Države članice moraju postaviti uvjete za održavanje razine kvalitete namijenjene održavanju razine standarda koje moraju ispunjavati ovlašteni ispitivači.
- 4.1.2. Uvjeti za održavanje razine kvalitete uključuju nadzor nad ovlaštenim ispitivačima tijekom njihova rada, njihovo daljnje osposobljavanje i ponovnu akreditaciju, njihovo trajno profesionalno usavršavanje i redoviti pregled rezultata vozačkih ispita koje su provodili.
- 4.1.3. Države članice moraju osigurati da se na svakog ovlaštenog ispitivača na temelju uvjeta za održavanje razine kvalitete iz točke 4.1.2. primjenjuje godišnji nadzor. Osim toga, države članice moraju osigurati da se svakih pet godina svaki ovlašteni ispitivač nadgleda dok provodi ispit, i to tijekom kumulativnog razdoblja od najmanje pola dana, što omogućuje nadgledanje nekoliko ispita. Ako se otkriju problemi, treba poduzeti mjere namijenjene otklanjanju tih problema. Osoba koja obavlja nadzor mora za to imati ovlasti države članice.
- 4.1.4. Države članice mogu odrediti da se, ako je ovlašteni ispitivač ovlašten za provođenje vozačkih ispita za više od jedne kategorije, ispunjenjem zahtjeva o nadzoru ispita za jednu kategoriju ispunjava i zahtjev za više od jedne kategorije.
- 4.1.5. Obavljanje vozačkih provjera mora pratiti i nadgledati tijelo koje je ovlastila država članica kako bi se osigurala ispravna i dosljedna primjena ocjenjivanja.

4.2. Periodičko stručno usavršavanje

- 4.2.1. Države članice moraju osigurati da ovlašteni ispitivači, kako bi ostali ovlašteni, bez obzira na broj kategorija za koje su akreditirani, obavljaju:
- redovito osposobljavanje u ukupnom trajanju barem četiri dana, svake dvije godine, kako bi:
  - održali i osvježili potrebna znanja i vještine ispitivanja,
  - razvili nove sposobnosti koje su postale nužne za obavljanje njihove profesije,
  - osigurali da ovlašteni ispitivač i dalje provodi ispite u skladu s pravičnim i jedinstvenim mjerilima,
  - pohađali periodičko stručno usavršavanje u ukupnom trajanju barem pet dana svakih pet godina,
  - razvili i održali potrebne praktične vozačke vještine.
- 4.2.2. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurala posebno osposobljavanje za one ovlaštene ispitivače za koje se postojećim sustavom održavanja razine kvalitete utvrdilo da u svome radu čine ozbiljne pogreške.
- 4.2.3. Vrsta periodičkog stručnog usavršavanja može biti u obliku sastanka, osposobljavanja u razredu, klasičnog ili elektroničkog učenja te se može obavljati pojedinačno ili u skupinama. Može uključivati takvu ponovnu akreditaciju standarda kakvu država članica smatra primjerenom.

4.2.4. Države članice mogu propisati da, kada je ovlašten ispitivač ovlašten za provođenje vozačkih ispita za više kategorija, ispunjenjem zahtjeva za redovito osposobljavanje u vezi s ispitima za jednu kategoriju ispunjava i zahtjev za više od jedne kategorije ako je uvjet iz točke 4.2.5. ispunjen.

4.2.5. Ako ovlašten ispitivač od 24 mjeseca nije provodio vozačke ispite za određenu kategoriju, on mora prije no što mu se dopusti provođenje vozačkih ispita za tu kategoriju ponovno biti odgovarajuće ocijenjen. To ponovno ocjenjivanje obavlja se kao dio zahtjeva iz točke 4.2.1.

5. **Stečena prava**

5.1. Države članice mogu neposredno prije stupanja na snagu ovih odredaba, osobama koje su bile ovlaštene za provođenje vozačkih ispita dopustiti da nastave provoditi vozačke ispite bez obzira na to što nisu bile ovlaštene u skladu s općim uvjetima iz točke 2. ili polaganjem stručnog ispita iz točke 3.

5.2. Takvi ovlašteni ispitivači svejedno podliježu redovitom nadzoru i uvjetima za održavanje razine kvalitete iz točke 4.

PRILOG V.

**MINIMALNI ZAHTJEVI ZA OSPOSOBLJAVANJA I ISPITIVANJA VOZAČA ZA KOMBINACIJE IZ DRUGOG
PODSTAVKA ČLANKA 4. STAVKA 4. TOČKE (B)**

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere za:
    - odobravanje i nadzor osposobljavanja iz članka 7. stavka 1. točke (d), ili
    - organizaciju ispita vještina i ponašanja iz članka 7. stavka 1. točke (d).
  - 2.1. Trajanje osposobljavanja vozača:
    - najmanje 7 sati.
  3. Sadržaj osposobljavanja vozača:

Osposobljavanje vozača obuhvaća znanja, vještine i ponašanja opisane u točkama 2. i 7. Priloga II. Posebnu pažnju treba posvetiti:

    - dinamici kretanja vozila, sigurnosnim kriterijima, vučnim vozilima i priključnim vozilima (spojni mehanizam), ispravnom utovaru i sigurnosnoj opremi.

Praktični dio uključuje sljedeće vježbe: ubrzavanje, usporavanje, vožnja unatrag, kočenje, zaustavni put, mijenjanje prometne trake, kočenje/izmicanje, zanošenje priključnog vozila, odvajanje i ponovno spajanje priključnog vozila na motorno vozilo, parkiranje;

    - svaki sudionik osposobljavanja mora obaviti praktični dio i pokazati svoje vještine i ponašanje na javnim cestama,
    - kombinacije vozila koje se koriste za osposobljavanje spadaju u kategoriju vozačkih dozvola koju su sudionici zatražili.
  4. Trajanje i sadržaj ispita vještina i ponašanja
- Trajanje ispita i prijedena udaljenost moraju biti dostatni za ocjenu vještina i ponašanja iz točke 3.
-

PRILOG VI.

MINIMALNI ZAHTJEVI ZA OSPOSBLJAVANJA I ISPITIVANJA VOZAČA ZA MOTOCIKLE IZ KATEGORIJE A (NAPREDNI PRISTUP)

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere za:
    - odobravanje i nadzor osposobljavanja iz članka 7. stavka 1. točke (c), ili
    - organizaciju ispita vještina i ponašanja iz članka 7. stavka 1. točke (c).
  2. Trajanje osposobljavanja vozača:
    - najmanje 7 sati.
  3. Sadržaj osposobljavanja vozača:
    - osposobljavanje vozača mora sadržavati sve aspekte iz točke 6. Priloga II,
    - svaki sudionik osposobljavanja mora obaviti praktični dio i pokazati svoje vještine i ponašanje na javnim cestama,
    - motocikli koji se koriste za osposobljavanje spadaju u kategoriju vozačke dozvole koju su sudionici zatražili.
  4. Trajanje i sadržaj ispita vještina i ponašanja
- Trajanje ispita i prijeđena udaljenost moraju biti dostatni za ocjenu vještina i ponašanja iz točke 3. ovog Priloga.
-

PRILOG VII.

Dio A

DIREKTIVA STAVLJENA IZVAN SNAGE I NJEZINE IZMJENE

(iz članka 17.)

Direktiva Vijeća 91/439/EEZ ⁽¹⁾	(SL L 237, 24.8.1991., str. 1.)
Direktiva Vijeća 94/72/EZ	(SL L 337, 24.12.1994., str. 86.)
Direktiva Vijeća 96/47/EZ	(SL L 235, 17.9.1996., str. 1.)
Direktiva Vijeća 97/26/EZ	(SL L 150, 7.6.1997., str. 41.)
Direktiva Komisije 2000/56/EZ	(SL L 237, 21.9.2000., str. 45.)
Direktiva 2003/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, samo članak 10. stavak 2.	(SL L 226, 10.9.2003., str. 4.)
Uredba (EZ) br. 1882/2003 Europskog parlamenta i Vijeća, samo točka 24. Priloga II.	(SL L 284, 31.10.2003., str. 1.)

⁽¹⁾ Direktiva 91/439/EEZ bila je izmijenjena sljedećim aktom koji nije stavljen izvan snage: Akt o pristupanju iz 1994.

Dio B.

ROKOVI ZA PRIJENOS U NACIONALNO ZAKONODAVSTVO I ZA POČETAK PRIMJENE

(iz članka 17.)

Direktiva	Rok za prijenos	Datum početka primjene
Direktiva 91/439/EEZ	1. srpnja 1994.	1. srpnja 1996.
Direktiva 94/72/EZ	–	1. siječnja 1995.
Odluka 96/427/EZ	–	16. srpnja 1996.
Direktiva 96/47/EZ	1. srpnja 1996.	1. srpnja 1996.
Direktiva 97/26/EZ	1. siječnja 1998.	1. siječnja 1998.
Direktiva 2000/56/EZ	30. rujna 2003.	30. rujna 2003., 30. rujna 2008. (Prilog II., točka 6.2.5.) i 30. rujna 2013. (Prilog II., točka 5.2.)
Direktiva 2003/59/EZ	10. rujna 2006.	10. rujna 2008. (prijevoz putnika) i 10. rujna 2009. (prijevoz robe)

PRILOG VIII.

KORELACIJSKA TABLICA

Direktiva 91/439/EEZ	Ova Direktiva
Članak 1. stavak 1. prva rečenica	Članak 1. stavak 1. prva rečenica
Članak 1. stavak 1. druga rečenica	–
–	Članak 1. stavak 2.
Članak 1. stavak 2.	Članak 2. stavak 1.
–	Članak 2. stavak 2.
Članak 1. stavak 3.	–
Članak 2. stavak 1.	Članak 1. stavak 1. druga rečenica
Članak 2. stavak 2.	Članak 3. stavak 1.
	Članak 3. stavak 2.
	Članak 3. stavak 2.
Članak 2. stavak 3.	–
Članak 2. stavak 4.	–
Članak 3. stavak 1. prvi podstavak uvod	Članak 4. stavak 1. prva rečenica
–	Članak 4. stavak 2. prva alineja
–	Članak 4. stavak 2. druga alineja
Članak 3. stavak 1. prvi podstavak prva alineja	Članak 4. stavak 3. prva alineja
Članak 3. stavak 1. prvi podstavak druga alineja	Članak 4. stavak 4. točka (b) prvi podstavak
Članak 3. stavak 1. prvi podstavak treća alineja	Članak 4. stavak 4. točka (b) drugi podstavak
Članak 3. stavak 1. prvi podstavak četvrta alineja	Članak 4. stavak 4. točka (c)
Članak 3. stavak 1. prvi podstavak peta alineja	Članak 4. stavak 4. točka (f)
Članak 3. stavak 1. prvi podstavak šesta alineja	Članak 4. stavak 4. točka (g)
Članak 3. stavak 1. prvi podstavak sedma alineja	Članak 4. stavak 4. točka (j)
Članak 3. stavak 1. prvi podstavak osma alineja	Članak 4. stavak 4. točka (k)
Članak 3. stavak 2., prvi podstavak uvodne riječi	–
Članak 3. stavak 2. prvi podstavak prva alineja	Članak 4. stavak 3. točka (a)
Članak 3. stavak 2. prvi podstavak druga alineja	Članak 4. stavak 4. točka (a)
Članak 3. stavak 2. prvi podstavak treća alineja	Članak 4. stavak 4. točka (d)
Članak 3. stavak 2. prvi podstavak četvrta alineja	Članak 4. stavak 4. točka (e)
Članak 3. stavak 2. prvi podstavak peta alineja	Članak 4. stavak 4. točka (h)
Članak 3. stavak 2. prvi podstavak šesta alineja uvodne riječi	Članak 4. stavak 3. točka (i)
Članak 3. stavak 2. prvi podstavak šesta alineja prva podalineja	–
Članak 3. stavak 2. prvi podstavak šesta alineja druga podalineja	–

Direktiva 91/439/EEZ	Ova Direktiva
Članak 3. stavak 3. uvod	–
Članak 3. stavak 3. prva alineja	Članak 4. stavak 1. treća rečenica
Članak 3. stavak 3. druga alineja prvi podstavak	Članak 4. stavak 3. druga alineja
Članak 3. stavak 3. druga alineja drugi podstavak	–
Članak 3. stavak 3. treća alineja	Članak 4. stavak 3. prva alineja
Članak 3. stavak 3. četvrta alineja	Članak 4. stavak 4. prva alineja
Članak 3. stavak 3. peta alineja	Članak 4. stavak 4. druga alineja
–	Članak 4. stavak 3.
Članak 3. stavak 4.	–
Članak 3. stavak 5.	–
Članak 3. stavak 6.	Članak 4. stavak 5. prva rečenica
–	Članak 4. stavak 5. druga rečenica
Članak 4.	Članak 5.
Članak 5. stavak 1.	Članak 6. stavak 1.
Članak 5. stavak 1. točka (a)	Članak 6. stavak 1. točka (a)
Članak 5. stavak 1. točka (b)	Članak 6. stavak 1. točka (b)
Članak 5. stavak 2. uvod	Članak 6. stavak 2. uvod
Članak 5. stavak 2. točka (a)	Članak 6. stavak 2. točka (a)
Članak 5. stavak 2. točka (b)	Članak 6. stavak 2. točka (b)
–	Članak 6. stavak 2. točka (c)
–	Članak 6. stavak 2. točka (d)
–	Članak 6. stavak 2. točka (e)
–	Članak 6. stavak 2. točka (f)
Članak 5. stavak 3.	–
Članak 5. stavak 4.	Članak 6. stavak 4.
Članak 6. stavak 1. uvod	Članak 4. stavak 1. druga rečenica
Članak 6. stavak 1. točka (a) prva alineja	Članak 4. stavak 3. točka (a) treća alineja
Članak 6. stavak 1. točka (a) druga alineja	Članak 4. stavak 4. točka (a) druga alineja
Članak 6. stavak 1. točka (b) prva alineja	Članak 4. stavak 3. točka (b) druga alineja
	Članak 4. stavak 3. točka (c) druga alineja
Članak 6. stavak 1. točka (b) druga alineja prva alternativa	Članak 4. stavak 4. točka (b) peti podstavak
Članak 6. stavak 1. točka (b) druga alineja druga alternativa	Članak 4. stavak 4. točka (c) druga alineja
Članak 6. stavak 1. točka (b) treća alineja prva i druga alternativa	Članak 4. stavak 4. točka (g) druga alineja
Članak 6. stavak 1. točka (b) treća alineja treća i četvrta alternativa	Članak 4. stavak 4. točka (e) treća alineja
Članak 6. stavak 1. točka (c) prva alineja prva i druga alternativa	Članak 4. stavak 4. točka (k) druga alineja
Članak 6. stavak 1. točka (c) prva alineja treća i četvrta alternativa	Članak 4. stavak 4. točka (i) druga alineja
Članak 6. stavak 2.	Članak 4. stavak 6. prvi podstavak
–	Članak 4. stavak 6. drugi podstavak
Članak 6. stavak 3.	Članak 4. stavak 6. treći i četvrti podstavak

Direktiva 91/439/EEZ	Ova Direktiva
Članak 7. stavak 1. uvod	Članak 7. stavak 1. uvod
Članak 7. stavak 1. točka (a)	Članak 7. stavak 1. točka (a)
–	Članak 7. stavak 1. točka (b)
–	Članak 7. stavak 1. točka (c)
–	Članak 7. stavak 1. točka (d)
Članak 7. stavak 1. točka (b)	Članak 7. stavak 1. točka (e)
Članak 7. stavak 2.	–
Članak 7. stavak 3.	–
–	Članak 7. stavak 2.
–	Članak 7. stavak 3.
Članak 7. stavak 4.	Članak 7. stavak 4.
Članak 7. stavak 5.	Članak 7. stavak 5. točka (a)
–	Članak 7. stavak 5. točka (b)
–	Članak 7. stavak 5. točka (c)
–	Članak 7. stavak 5. točka (d)
Članak 7. točka (a) (1)	–
Članak 7. točka (a) (2)	Članak 8.
Članak 7. točka (b)	Članak 9.
–	Članak 10.
Članak 8.	Članak 11.
Članak 9.	Članak 12.
Članak 10.	Članak 13. stavak 1.
–	Članak 13. stavak 2.
Članak 11.	Članak 14.
Članak 12. stavak (1)	–
Članak 12. stavak (2)	–
Članak 12. stavak (3)	Članak 15.
–	Članak 16.
Članak 13.	Članak 17. prvi podstavak
–	Članak 17. drugi podstavak
–	Članak 18.
Članak 14.	Članak 19.
Prilog I.	–
Prilog I.a	Prilog I.
Prilog II.	Prilog II.
Prilog III.	Prilog III.
–	Prilog IV.
–	Prilog V.
–	Prilog VI.